

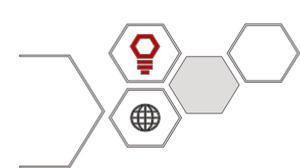

УКРАЇНСЬКИЙ ПОЛІТИКО-ПРАВОВИЙ ДИСКУРС

*Право, політичні науки
та публічне управління*

Випуск 19/2026

2026

Політична культура та ідеологія

УДК 327.82(477-651.2:470-651.1)''2026''

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.18470260>**Доктрина Донро президента США Д. Трампа:
impera-полярність vs dignus-полярність****Гай-Нижник Павло Павлович,**

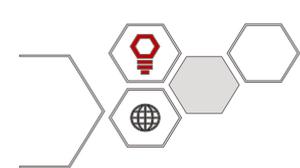
доктор історичних наук, Інститут політичних і етнонаціональних
досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України,
Київ, Україна, <https://orcid.org/0000-0002-8912-8398>

Прийнято: 18.01.2026 | Опубліковано: 31.01.2026

Анотація. У статті аналізується Стратегія національної безпеки, яку 47-й президент США Д. Трамп підписав у листопаді 2025 р. і що стала рідкісним офіційним поясненням зовнішньополітичного світогляду з боку адміністрації Д. Трампа й тісно переплітається з його особистим баченням світового порядку та місця і ролі Америки в системі міжнародної безпеки. Її аналіз вказує на грандіозну трансформацію геостратегічних наративів Білого Дому, що вплинула на глобальну геополітику і змінила баланс цивілізаційних впливів на світовій арені.

Проаналізовано основні засади Доктрини Трампа (Доктрини Донро), її вплив на систему глобальної безпеки, перспективи трансформації міжнародних відносин й установа новий світовий порядок.

Аналізуються доктринальні засади зовнішньої політики США періоду президентства Дональда Трампа та їх вплив на систему міжнародних відносин. Подано чітке окреслення поняття «доктрина Дональда Трампа» як цілісного зовнішньополітичного феномена. Обґрунтовано актуальність дослідження

доктрини Дональда Трампа в контексті ерозії ліберального міжнародного порядку, кризи мультилатералізму та зростання ролі національного інтересу у зовнішній політиці провідних держав. Водночас наголошено на недостатній концептуалізації доктрини Дональда Трампа як цілісного явища, а не сукупності ситуативних рішень.

Запропоновано авторське бачення двох напрямних формування новітньої глобальної моделі прийдешнього світового порядку: світу імпероцентричного/імперополярного або ж дігнуцентричного/дігнусполярного світу (*imperacentric world vs dignuscentric world*). Зазначено, що новий світовий порядок може запанувати не лише як результат руйнівної війни чи тріумфу тотального хаосу, а й як наслідок постконфліктного компромісу чи погодження позицій і поступок у приборканні керованого хаосу з метою недопущення світової руйни.

Ключові слова: національна безпека, доктрина Донро, неоізоляціонізм, транзакційна дипломатія, доктрина Трампа.

US President Donald Trump's Donro doctrine:

impera-polarity vs dignus-polarity

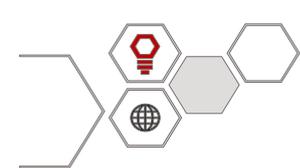
Pavlo Hai-Nyzhnyk,

Doctor of Historical Sciences, Kuras Institute of Political and Ethnic

Studies of the NAS of Ukraine, Kyiv, Ukraine,

<https://orcid.org/0000-0002-8912-8398>

Abstract. The article analyses the National Security Strategy signed by the 47th President of the United States, Donald Trump, in November 2025, which became a rare official explanation of the foreign policy worldview of the Trump

administration. It is closely intertwined with his personal vision of the world order and America's place and role in the international security system. Its analysis points to a dramatic transformation of the White House's geostrategic narratives, which has influenced global geopolitics and changed the balance of civilisational influences on the world stage.

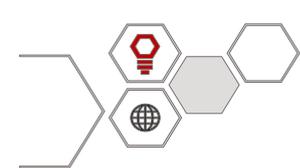
The main principles of the Trump Doctrine (Donroe Doctrine), its impact on the global security system, the prospects for the transformation of international relations and the establishment of a new world order are analysed.

The doctrinal principles of US foreign policy during the presidency of Donald Trump and their impact on the system of international relations are analyzed. A clear outline of the concept of "Donald Trump doctrine" as a holistic foreign policy phenomenon is provided. The relevance of studying Donald Trump's doctrine in the context of the erosion of the liberal international order, the crisis of multilateralism, and the growing role of national interest in the foreign policy of leading states is substantiated. At the same time, the insufficient conceptualization of Donald Trump's doctrine as a holistic phenomenon, rather than a set of situational decisions, is emphasized.

The author's vision of two directions of formation of the newest global model of the future world order is proposed: the imperocentric/imperopolar world or the dignuscentric/dignuspolar world (imperacentric world vs dignuscentric world). It is noted that the new world order can prevail not only as a result of a destructive war or the triumph of total chaos, but also as a consequence of a post-conflict compromise or agreement of positions and concessions in taming controlled chaos in order to prevent world ruin.

Keywords: national security, *Donroe Doctrine*, neo-isolationism, transactional diplomacy, Trump *Doctrine*.

Постановка проблеми. Стратегія національної безпеки США – перший з кількох важливих документів з питань оборони та зовнішньої політики, які

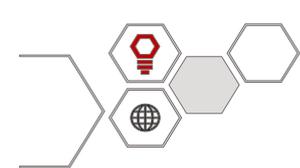

адміністрація Сполучених Штатів розробляє і оприлюднює. Серед інших – Стратегія національної оборони, основна спрямованість якої, як правило, загалом є аналогічною з відповідними акцентами та специфічними наголосами і спрямованістю. Стратегія національної безпеки, яку президенти зазвичай публікують один раз за термін повноважень, є офіційною заявою про глобальні пріоритети США. Крім того, подібні документи допомагають сформуванню підходу до розподілу бюджету та визначення пріоритетів політики з боку окремих підрозділів уряду США.

Аналіз останніх досліджень і публікацій засвідчує, що політологічну оцінку новітньої Стратегії національної безпеки за президентства в США Д. Трампа в контексті становлення нового світопорядку здійснили, як правило, у публіцистичній формі й узагальнених рисах в провідних світових часописах такі західні колумністи й аналітики як Д. Ганеш [17], Д. Ігнатіус [20], П. Маклірі [22], Д. Майклз, Д. Лугнов і М. Колчестер [23], Д. Рахман [28], М. Чемпіон [10] та ін.

Автор цієї статті аналізував тему зовнішньополітичної доктрини Д. Трампа в контексті реакції на геополітичну гранд-стратегію РФ в монографії «Сенсові ідеологеми В. Путіна: наративи ціннісних маніпуляцій та casus belli геополітики і геостратегії РФ» [4], частково висвітлив питання американської безпекової політики у статті «Світ на переломі та Україна: глобальні виклики і національна безпека» [3], а також у дослідженні «Старі ідеологеми нової команди Трампа: геополітичний ґрунт проросійських магнаративів» проаналізував основні ідейно-політологічні засади, що лягли в базисні світоглядні бачення президентом Д. Трампом міжнародної політики й, відповідно, визначають концепцію зовнішньої політики США [5].

Водночас комплексного дослідження Стратегії національної безпеки в контексті аналізу і розкриття т. зв. «геополітичної доктрини Трампа/Донро» з огляду на геополітику і геостратегію США зроблено ще не було. Отже **метою і завданням** цієї праці є встановити, проаналізувати, визначити і узагальнити

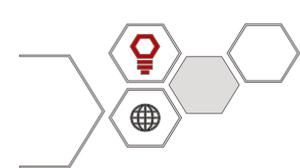
ключові засади і вектори сучасної геополітики Сполучених Штатів на міжнародній арені в контексті бачення адміністрацією Білого Дому національної безпеки в епоху стратегічної конкуренції та за умов формування нового світового порядку.

Виклад основного матеріалу. У листопаді 2025 р. 47-й президент США Д. Трамп підписав нову *Стратегію національної безпеки Сполучених Штатів Америки*. Цей 33-сторінковий документ є рідкісним офіційним поясненням зовнішньополітичного світогляду з боку адміністрації Д. Трампа й тісно переплітається з його особистим баченням світового порядку та місця і ролі Америки в системі міжнародної безпеки.

4 грудня 2025 р. президент Д. Трамп опублікував Стратегію національної безпеки, яку адміністрація назвала «дорожньою картою для забезпечення того, щоб Америка залишалася найбільшою та найуспішнішою нацією в історії людства та домівкою свободи на землі» [18].

У документі його гасло «Америка понад усе» було поставлене на перше місце. Це останнє та найповніше пояснення про те, що означає «Америка понад усе» у зовнішній політиці. Стратегія встановлювала умови для очікуваного незабаром перегляду військової могутності та визначала пріоритети для всіх, хто намагався інтерпретувати бажання президента США Д. Трампа. І для багатьох у світі вона стала надзвичайно тривожною, а перш за все тому, що здебільшого нова Стратегія національної безпеки відкидала багаторічну думку про те, що спільний набір цінностей зміцнює альянси Америки.

У ній зазначалося, що Стратегія «не ґрунтується на традиційній політичній ідеології», а мотивована «тим, що працює для Америки». Натомість Д. Трамп дотримується становища, яке назвав «гнучким реалізмом». Як саркастично зауважувалося у редакторській статті *The Economist*, це означає бути «прагматичним, не будучи “прагматиком”, реалістичним, не будучи “реалістом”, принциповим, не будучи

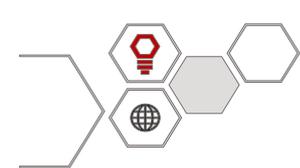
“ідеалістичним”, рішучим, не будучи “яструбиним”, та стриманим, не будучи “голубиним”» [15].

Нова Стратегія національної безпеки свідчить, що США мають робити складні вибори у глобальній сфері. «Після закінчення холодної війни американські еліти, які займаються зовнішньою політикою, переконали себе, що постійне панування США над усім світом відповідає найкращим інтересам нашої країни. Проте справи інших країн нас цікавлять лише у тому випадку, якщо їхня діяльність безпосередньо загрожує нашим інтересам», – йдеться у документі [25]. У вступній нотатці до стратегії Д. Трамп назвав її «дорожньою картою, яка забезпечить, щоб Америка залишалася найбільшою та найуспішнішою країною в історії людства та батьківщиною свободи на землі» [25].

У документі наголошується, що Стратегія «не ґрунтується на традиційній політичній ідеології» і «мотивована насамперед тим, що вигідно Америці» – або, двома словами, *America First*. Відтак Білий Дім прагнув уникнути попередніх масштабних амбіцій американської гегемонії і перейти до більш вузького розуміння національного інтересу, укоріненого у внутрішньому оновленні.

Стратегія відсилає до так званих традиційних цінностей, часом пов’язаних з християнськими правими, і в ній стверджується, що адміністрація прагне до «відновлення та відродження американського духовного та культурного здоров’я» та «Америки, яка дорожить своєю минулою славою та своїми героями» [25]. У ній також згадується необхідність «зростаючої кількості міцних, традиційних сімей, які виховують здорових дітей».

Не важко побачити і зрозуміти, що документ, власне, лише офіційно фіксує й обумовлює стратегію США, яка в означених рисах і напрямках відповідає багатьом крокам, що вже були зроблені Д. Трампом за майже перший рік його другого президентського терміну, а також пріоритетам деяких його найближчих помічників та однодумців.

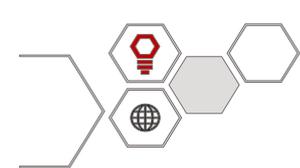
У Стратегії зазначалося, що «дні, коли Сполучені Штати підтримували весь світовий порядок, як Атлас, минули» [25]. У ній критикується міграція, вказуючи, що «масова міграція виснажила внутрішні ресурси, посилила насильство та інші злочини, послабила соціальну згуртованість, спотворила ринки праці та підірвала національну безпеку. Епоха масової міграції має закінчитися» [25]. Документ також критикує вільну торгівлю і глобалізм.

Перш за все, що одразу ж впадає у вічі, то це те, що у Стратегії приділяється надзвичайно велика увага Західній півкулі, яка в основному розглядається як засіб захисту території США.

У документі йдеться про те, що «безпека кордонів є основним елементом національної безпеки», і містяться завуальовані посилання на спроби Китаю закріпитися на задньому дворі Америки. «Сполучені Штати повинні зберігати домінуюче становище в Західній півкулі як умова нашої безпеки та процвітання – умова, яка дозволяє нам впевнено заявляти про себе там, де і коли це необхідно в регіоні... Умови наших спілок і умови, на яких ми надаємо будь-яку допомогу, повинні залежати від ослаблення ворожого зовнішнього впливу – від контролю над портами певних стратегічних активів», – йдеться у документі [25].

Відтак Стратегія закликає до переорієнтації військових зусиль США на Західну півкулю, де, як стверджується, США повинні бути домінантною державою, щоб «контролювати міграцію, зупинити потоки наркотиків та зміцнити стабільність і безпеку на суші та морі» [25]. У ній фіксується «поправка Трампа» з доктрини Монро, щоб заявити, що США стверджуватимуть політичну, економічну та військову владу над Західною півкулею.

В Стратегії такі плани описуються як частина «доповнення Трампа» до доктрини Монро [25]. Останнє – це концепція, висунута президентом Д. Монро у 1823 р., згідно з якою США не терпітимуть зловмисне іноземне втручання у своїй півкулі. Доктрина Монро оголосила Західну півкулю

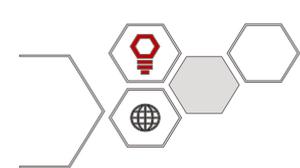

закритою для подальшої європейської колонізації та, опосередковано, відкритою для втручання США. Хоча європейська колонізація у цій півкулі давно зійшла нанівець, ця доктрина, як і раніше, актуальна з інших своїх засадничих сполук. І тоді, і нині в її серцевині було приховано імплантовано саме комерційні вигоди та економічний визиск й вони у поєднанні з геополітикою стали рушійною силою інтервенцій. Як сказав філософ-мораліст і єпископ Джозеф Батлер (1692–1752): «Усе є тим, чим воно є, а не чимось іншим» [12].

Хоча ця доктрина і була проголошена президентом Джеймсом Монро, її слід було б називати доктриною Адамса, на ім'я його державного секретаря Джона Квінсі Адамса. Саме він ще за два роки до того, як було сформульовано доктрину Монро, сказав про США: «Скрізь, де б не підіймався чи буде розгорнуто прапор свободи та незалежності, там будуть її серце, її благословення та її молитви. Але вона не виходить за межі світу у пошуках чудовиськ, щоб їх знищити. Вона – доброзичливець свободи та незалежності всіх. Вона – захисниця та борець лише за свої власні права» [38].

Тож ці політичні «чудовиська», звісно ж у розумінні глобальних апетитів Сполучених Штатів, й стали публічними прикриттям, вкупі з лінійкою американських цінностей та релігійно-моралістичною риторикою, формальним приводом до новітніх хрестових походів адміністрацій Білого Дому.

Ніде це не проявляється так очевидно, як у розділі, присвяченому *Західній півкулі*. «Ми хочемо забезпечити, щоб Західна півкуля залишалася достатньо стабільною та добре керованою, щоб запобігти масовій міграції до Сполучених Штатів та стримувати її», – йдеться у ньому. Уряди країн Латинської Америки будуть залучені до контролю міграції та стримування потоків наркотиків. Очікується, що вони нададуть Америці контроль над ключовими активами, ресурсами та стратегічними місцями, або принаймні право вето на «вороже іноземне» володіння ними – чітке попередження

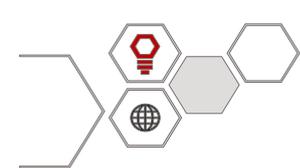

відмовитися від китайських інвестицій, які пропонують вплив на порти чи такі активи, як Панамський канал. Там, де правоохоронні органи не змогли зупинити контрабанду наркотиків, Америка застосує збройні сили, попереджала Стратегія національної безпеки США.

Таку зухвалість і самочинне право на втручання вже назвали «поправкою Трампа» з доктрини Монро й навмисною даниною «поправці Рузвельта» – заяві президента Т. Рузвельта про права жандармів у західній півкулі у 1904 році [15]. Власне, у XX ст. США також застосовували своє право сили – від військових вторгнень та блокад до підтримуваних ЦРУ переворотів чи пактів про безпеку, в результаті яких Америка озброювала та навчала автократії, що винні у позасудових убивствах та тортурах під час Холодної війни.

При цьому слід зауважити, що в інтерв'ю Politico один з колишніх чиновників адміністрації Д. Трампа відзначив розкол між прихильниками жорсткої лінії та прихильниками стриманості, що виник навколо розробки Стратегії національної безпеки: прихильники жорсткої лінії успішно переконали Білий Дім у необхідності більш масштабних військових цілей для *Венесуели* та регіону Західної півкулі. «Розділ про Західну півкулю в обох документах є найбільш аморфним і являє собою регіон, який відхиляється від цього стандарту», – сказав колишній чиновник, зазначивши, що такі люди, як М. Рубіо, успішно пов'язали потоки імміграції та наркоепідемію з військовими операціями у Венесуелі, навіть незважаючи на те, що чиновники, які були схильні до стриманості, висловлювали занепокоєння тим, що Пентагон загрузне в цьому регіоні [8].

Проти був віце-президент США Д. Ді Венс [19]. Д. Ді.Венс брав участь у війні в Іраку і повернувся додому різким критиком іноземних військових інтервенцій, заявивши, що надто часто вашингтонські політики не беруть до уваги американські інтереси, коли вплутуються в далекі війни. Однак Д. Ді Венс публічно захищає рішення Д. Трампа провести зухвалий рейд у

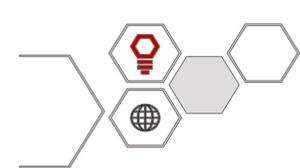
Венесуелі, внаслідок якого було викрадено президента цієї держави Н. Мадуро з дружиною. Слід, водночас, зауважити, що ще з часів роботи в Сенаті Д. Ді Венс виступав за посилення американської присутності в Західній півкулі, ставши співавтором резолюції 2023 року, що підтверджувала доктрину Монро, яка застерігає іноземні держави від заперечення американського домінування в обох Америках.

Тож гору взяли яструби і ця частина Стратегії розпочне втілюватися в життя, а її першим елементом чину став Каракас. Показовою в цьому плані стала збройна операція вніч з 2 на 3 січня 2026 р. у Венесуелі. Удари по Венесуелі армії США і захоплення президента Н. Мадуро з дружиною елітним спецпідрозділом Delta Force виявило перемогу прихильників жорсткої зовнішньої політики в адміністрації Д. Трампа.

Під час першої каденції Д. Трампа від проведення силової операції у Венесуелі президента відмовило угруповання на чолі з тогочасним держсекретарем США Р. Тіллерсоном, міністром оборони Д. Меттісом та радником з національної безпеки Г. Р. МакМастером.

За другої каденції Д. Трампа яструби взяли гору. Схвалила ці дії, за винятком невеликої кількості республіканських законодавців, й більшість руху MAGA. В тому числі й стратег Д. Трампа С. Беннон, який часто просував порядок денний «Америка понад усе». Утім головним провідником воєнної операції у Венесуелі, що давно розраховував втілити її у життя, був державний секретар США М. Рубіо. Його підтримав уповноважений Д. Трампа з внутрішньої безпеки і заступник керівника апарату Білого Дому С. Міллер, очільник Пентагону П. Гетсет, радник Д. Трампа А. Брюзевіц й войовничий рейганіст-неоконсерватор, посол США в ООН М. Волтц.

Аргументи держсекретаря полягали в наступному: США мають економічні стимули через нафту; існує занепокоєння з приводу національної безпеки, пов'язане з потребою вичавлення Китаю та Росії з країни, розташованої близько до США; і це величезна політична перемога серед

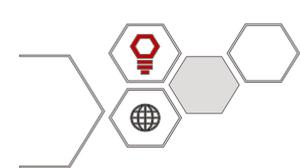

латиноамериканських (іспаномовних виборців), чії сім'ї яких зазнали репресивних режимів [8]. Тож рейганіст-неоконсерватор М. Рубіо зміг поєднати своє давнє (від 2019-го року) бажання усунути Н. Мадуро з багаторічною фіксацією Д. Трампа на поверненні запасів нафти Венесуели.

Фактично ця операція на початку 2026 року й попередній зрив можливих американо-російських переговорів у Будапешті наприкінці 2025 року засвідчують, що акції і впливи М. Рубіо стрімко зростають. Зауважу, наприклад, що саме в особистій розмові М. Рубіо, наприклад, зумів переконати щодо Венесуели республіканця від Техасу, конгресмена Ч. Роя – впливового консерватора, що не боявся і не соромився критикувати Д. Трампа з інших питань.

Вислід збройної операції похвалив й співзасновник Blackwater Е. Принс, що ще нещодавно сприймався як синонім антивоєнних настроїв прихильників MAGA. «Ізоляціоністи і рейганісти мало в чому згодні, але в одній області вони сходяться – це Західна півкуля», – сказав Politico колишній високопосадовець адміністрації Д. Трампа, який побажав залишитися анонімним, щоб обговорити внутрішньопартійну динаміку [8]. «Ізоляціоністи почуваються комфортніше, виявляючи надмірний інтернаціоналізм, коли справа стосується нашої країни. Але за межами Західної півкулі вони починають думати, що, можливо, нам не варто втручатися», – додав він [8]. М. Кроеніг, віце-президент і старший директор Центру стратегії та безпеки Скоукрофта при Атлантичній Раді і колишній співробітник Пентагону, сказав, що широка підтримка навіть з боку ізоляціоністів в адміністрації, можливо, є скоріше політичним розрахунком, ніж стратегічним рішенням.

Про це свідчить й те, що як помірні, так і консервативні законодавці висловлюють обережність щодо деяких потенційно більш амбітних планів адміністрації в цій південноамериканській нафтовидобувній державі. «Єдина країна, якою Сполучені Штати Америки повинні “керувати”, – це Сполучені Штати Америки», – заявив впливовий помірний конгресмен, республіканець

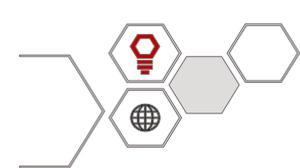
від Пенсільванії Б. Фіцпатрік. «Сполучені Штати повинні приєднатися до міжнародної спільноти у спостереженні та контролі за вільними та справедливими виборами у Венесуелі, надавши венесуельському народу шлях до справжньої демократії» [8].

Разом з тим, говорячи про мету США в операції проти Венесуели, в інтерв'ю NBC News Держсекретар М. Рубіо 4 січня 2026 р. зауважив саме на національній безпеці США: «Ви не можете перетворити Венесуелу на операційний центр для Ірану, Росії, “Хезболли”, Китаю або кубинських агентів розвідки. Цьому не можна дозволити продовжуватись.

Ви не можете допустити, щоб найбільші у світі запаси нафти перебували під контролем супротивників Сполучених Штатів» [32]. Тоді ж пролунали й погрози «великими неприємностями» на адресу уряду *Куби*, влада якої представляє велику проблему для американської адміністрації.

Відтак увага Стратегії не обмежується Латинською Америкою, а розширяється до *Карибського басейну* та інших сусідів США. Тож цілком очевидним і доконаним є те, що нарощування військової присутності США у Західній півкулі не є тимчасовим явищем. Стратегія свідчить, що США повинні зміцнювати свої відносини з урядами країн Латинської Америки, у тому числі співпрацювати з ними щодо стратегічних ресурсів (очевидно, маються на увазі рідкісноземельні мінерали, нафта і не тільки). У ній також йдеться, що США тісніше співпрацюватимуть з приватним сектором з метою сприяння «стратегічним придбанням та інвестиційним можливостям для американських компаній у регіоні», що мало би бути прихильно сприйняте південноамериканськими урядами [25].

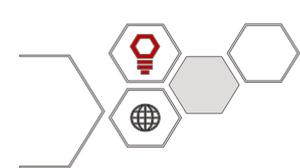
Республіканець від штату Флорида М. Гетц, фаворит MAGA, заявив, що прихильники президента повинні розглядати дії США у Венесуелі як «відновлення доктрини Монро». У текстовому листуванні з NBC News він додав, що не стурбований тим, що конфлікт метастазуватиме, написавши: «Я довіряю Трампу вберегти нас від вічної війни там» [14].

Тепер Д. Трамп доповнену доктрину Монро назвав «доктриною Донро» (англ. *Donroe Doctrine*): пріоритет контролю США над найближчим геополітичним оточенням. Ця неофіційна назва є поєднанням (грою слів) імені **Д**ональда Трампа та прізвища Джеймса **Монро**, автора класичної «доктрини Монро» 1823 року. Новий термін («доктрина Донро») набув широкого вжитку після заяви Д. Трампа у січні 2026 року, де він зазначив, що його адміністрація «сильно перевершила» оригінальну доктрину Монро. Ключовою подією безпосереднього утвердження «доктрини Донро» стала американська військова операція у *Венесуелі* в січні 2026 року, в результаті якої було затримано Н. Мадуро. Натхненний успіхом операції 3 січня у Венесуелі, Д. Трамп одразу ж дав зрозуміти про можливе втручання США у справи *Куби, Колумбії, Мексики, Гренландії (Данії)*, а також *Ірану*.

Росія та Китай, які інвестували десятки мільярдів доларів та значний дипломатичний капітал у режим Н. Мадуро, відреагували стримано. Почасти тому, що вони сподівалися: тепер Вашингтон стане поступливішим щодо їхніх власних амбіцій – у Європі та Азії відповідно – або свідомо, або через об'єктивну обмеженість американських ресурсів. У Пекіні та Москві зачаровані інтересом Д. Трампа до сфер впливу великих держав... Тому там зацікавлені у тому, щоб з'ясувати, чи готові США піти на серйозні компроміси в *західній частині Тихого океану*, у тому числі з питання *Тайваню і Південно-Китайського моря* та, водночас, в *Центрально-Східній Європі та Україні*, якщо Китай та Росія виявлять більше поваги до США в Північній та Південній Америці. І ключова причина, через яку Д. Трамп зосередився на Західній півкулі полягає саме в поточних обмеженнях американської могутності, особливо на тлі посиленого Китаю.

Доктрина проголошує безумовне домінування США в *Західній півкулі* та готовність до прямого військового втручання для усунення режимів, які вважаються загрозою національній безпеці або інтересам США.

Відтак *доктрина Трампа/Донро* – це концепція «доктрини Монро на стероїдах», яка базується на трьох основних стовпах:

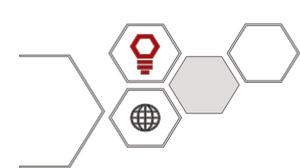
1. Економічна замкненість Західної півкулі: США висувують ультиматум країнам Латинської Америки – вони мають обмежити економічну та військову присутність Китаю та Росії у своєму регіоні. В обмін на це США обіцяють інвестиції та пільгові торговельні умови.

2. Боротьба з картелями як війна: Згідно з цією доктриною, США залишають за собою право проводити односторонні військові чи спеціальні операції на території сусідніх держав для знищення наркокартелів, розглядаючи їх як терористичні організації, що загрожують національній безпеці США.

3. Жорсткий міграційний бар'єр: країни регіону зобов'язані силою зупиняти міграційні потоки ще на своїх південних кордонах. Невиконання цієї умови тягне за собою санкції або торговельні мита.

Якщо класична доктрина Монро (1823 р.) базувалася на принципі «Америка для американців» і була спрямована на недопущення європейської колонізації, то доктрина Донро фокусується на активному силовому витісненні будь-яких іноземних впливів та встановленні стабільних, лояльних до США урядів у регіоні й адаптована до викликів ХХІ століття: китайської експансії, транснаціональної злочинності та нелегальної міграції. Отже, якщо класична доктрина Монро була про «захист» сусідів від зовнішніх ворогів, то доктрина Донро – це про жорсткий контроль над сусідами заради безпеки США. Вона була закріплена у Стратегії національної безпеки США, опублікованій у 2025 році, як інструмент протидії впливу Китаю та Росії в Латинській Америці та Західній півкулі.

Власне, Стратегія національної безпеки США також прямо закликає до «більш адекватної присутності берегової охорони та військово-морських сил для контролю морських шляхів, припинення незаконної та іншої небажаної міграції, скорочення торгівлі людьми та наркотиками, а також контролю

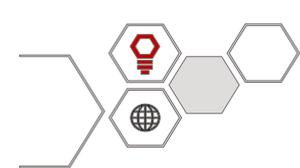

ключових транзитних маршрутів у кризових ситуаціях» [25]. Тож США також хочуть, серед іншого, завершити «епоху масової міграції», наново вибудувати торговельні відносини, у тому числі через мита, та менше платити за безпеку інших країн. Однак неясно, як такі обіцянки узгоджуються з наполегливим прагненням Д. Трампа запровадити мита для торговельних партнерів Америки.

Натомість *Африці* у Стратегії національної безпеки приділяється відносно мало уваги. При цьому тиск Д. Трампа на Південну Африку та Нігерію показує, що імпульс до покарання та примусу нікуди не зник. Підтвердженням цьому є слова заступника голови Африканським командуванням США ген. Д. Бреннана з приводу військово-морських навчань ПАР, Росії, Китаю та Ірану у форматі «БРІКС+» (січень 2026 р.): «Глобальні води навколо Африки є першочерговими цілями для стратегічних конкурентів, які прагнуть зміцнити власну економіку, посіяти хаос і порушити порядок у спробі отримати контроль над цінними морськими ресурсами та глобальними торговими шляхами» [37].

Стратегія національної безпеки прямо вказує, що США більше не хочуть бути світовим жандармом. Документ відкидає ідею «постійного американського домінування над усім світом», а союзники не повинні «перекладати витрати на свою оборону на американський народ» [25]. Відтак США будуть втручатися у конфлікти лише тоді, коли це зачіпає їх безпосередньо: «Мета зовнішньої політики – захист ключових національних інтересів» [25].

Це розбіжність із політикою попередніх адміністрацій, які, як правило, приділяли пріоритетну увагу іншим регіонам та темам, на кшталт протистояння великим державам, таким як Росія та Китай, або боротьбі з тероризмом. Проте це не означає це, що США тепер вийдуть з усіх конфліктів. «Для країни з такими численними та різноманітними інтересами, як наші, це

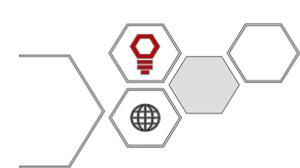
неможливо», – йдеться у документі [25]. Але має збільшитися поріг для американського втручання.

Війни подібні до тих, що велися в Іраку чи Афганістані, не повинні повторитися: США не хочуть нав'язувати іншим країнам «демократичні чи інші суспільні зміни, які різко відрізняються від їхніх традицій та історії» [25]. Такий концепт, власне, не є новотвором. Яскравим прикладом такої політики став вивід американських військ з Афганістану ще за президенства Д. Байдена. Знову нагадаю цього приводу слова Д. Байдена, які він виголосив 31 серпня 2021 р. у своєму зверненні до нації. Тоді президент Сполучених Штатів заявив, що рішення про Афганістан – воно про закінчення ери крупних військових операцій, спрямованих на перевлаштування інших країн. Він підкреслив, що Америці необхідно зосередитися на нових викликах, пов'язаних в першу чергу з Росією та Китаєм, а також з кіберзагрозами і проблемою розповсюдження ядерної зброї [29].

Майже на весь 2025-й рік Стратегія національної безпеки адміністрації Д. Трампа, а також супутній документ, відомий як Стратегія національної оборони, були відкладені частково через дебати в адміністрації щодо елементів, пов'язаних з *Китаєм* (міністр фінансів С. Бессент наполягав на деякому пом'якшенні формулювань щодо Пекіна у зв'язку з делікатними торговельними переговорами США з КНР, що було прийнято Д. Трампом, який з обережністю ставиться до непростих відносин з Пекіном) [35].

Слід, певно, згадати й про воєнного міністра США П. Гетсета, який, виступаючи на оборонному форумі імені Р. Рейгана, заявивши, що «епоха американського утопічного ідеалізму закінчилася», позначив новий військовий акцент США на Західній півкулі й, жадаючи від європейських союзників по НАТО подбати про себе самостійно, зайняв більш примирливу позицію щодо збройних сил Китаю.

П. Гетсет дав також попередній огляд майбутньої *Стратегії Пентагону*, яка, вочевидь, також просякнута духом і риторикою Стратегії безпеки в стилі

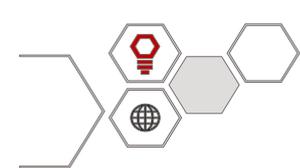
«Геть ідеалістичний утопізм, – як висловився американський міністр війни. – Хай живе жорсткий реалізм» [22]. Промова міністра продемонструвала, що Білий Дім рухається у бік політики, яка визнає *зони впливу*, очолювані великими державами – Китаєм у Тихоокеанському регіоні, США – у Західній півкулі та Європою загалом, хоча Росію він згадав лише побіжно. Тезово Стратегія Пентагону виглядає так (зі слів П. Гетсета):

- США не повинні «відволікатися на будівництво демократії, інтервенціонізм, невизначені війни, зміну режимів, зміну клімату, моралізацію та безцільне будівництво націй»;
- «Поставимо на перше місце практичні, конкретні інтереси нашої країни»;
- нова Стратегія використовуватиме більш м'який підхід до Китаю;
- дотримання політики «поваги до історичного нарощування військової могутності [Китаю]»;
- «Президент Трамп і його адміністрація прагнуть стабільного миру, справедливої торгівлі та поважних відносин з Китаєм» [22].

П. Гетсет похвалив такі країни, як Південна Корея, Польща та Німеччина за збільшення витрат на оборону, до чого союзників зобов'язував президент США. «Союзники – не діти, – сказав він. – Ми можемо і маємо очікувати, що вони виконають свою частину роботи» [22].

У цьому контексті Стратегія національної безпеки приділяє багато уваги Китаю, хоча й часто не згадує Пекін безпосередньо. Ба більше – формулювання Стратегії щодо КНР є лише відносно жорсткими й здебільшого обережними.

На відміну від Національної стратегії безпеки 2022 року, документ 2025 року не виділяє Китай як найбільший виклик для Сполучених Штатів і розглядає відносини майже виключно в економічному плані. На відміну від

попередніх документів за останні 30 років, він не згадує політичну систему Китаю чи ситуацію з правами людини.

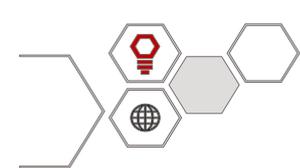
Утім і з попередніх Стратегій національної безпеки, аналітики та оборонної стратегії США, висловів законодавців (як від Республіканської, так і від Демократичної партії) тощо dokonано зрозумілим є те, що саме Китай обґрунтовано вважається у Вашингтоні найсерйознішою довгостроковою загрозою для глобальної могутності Америки.

Відтак адміністрація обіцяє «відновити баланс в економічних відносинах Америки з Китаєм, приділяючи пріоритетну увагу взаємності та справедливості, щоб відновити економічну незалежність Америки» [25]. При цьому наголошується, водночас, що «торгівля з Китаєм має бути збалансованою та зосередженою на нечутливих факторах», і навіть міститься заклик «підтримувати справді взаємовигідні економічні відносини з Пекіном» [25].

Зазначається, що США хочуть запобігти війні в *Індо-Тихоокеанському регіоні*, і застерігається, що США «створять армію, здатну запобігти агресії будь-де в Першому острівному ланцюзі» [25]. Отже документ ставить Індо-Тихоокеанський регіон на вершину зовнішньополітичного порядку денного США за межами Західної півкулі, яка залишається ядром стратегії Д. Трампа.

Цей фокус означає наступність курсів: азіатський «поворот» Б. Обама, концепція «вільного та відкритого Індо-Тихоокеанського регіону» першого терміну Д. Трампа, Індо-Тихоокеанська стратегія Д. Байдена. Зростання могутності Китаю та економічна динаміка регіону роблять такий пріоритет неминучим.

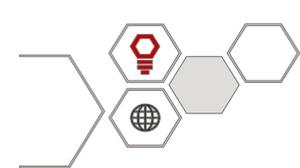
Не менш важливим є підтвердження давнього принципу: США протистоятимуть домінуванню в Азії будь-якої держави. Для країн, які стурбовані амбіціями Китаю, це критично важливий сигнал. Адже, якщо США не готові захищати територіальну цілісність держав, малі країни Азії виявляться віч-на-віч з Китаєм.

Тиск Вашингтона на Україну з вимогою «мирних» поступок Росії викликає небезпідставні побоювання в регіоні щодо реакції США у разі китайської експансії. Швидкоплинність гарантованого Д. Трампом миру вказує, скоріше, на його нестійкість й подальшу втрату президентом США інтересу до його дотримання, а отже – мінливість гарантій Білого Дому (як це відбулося зі «сталим» миром у Газі чи між Камбоджею і Таїландом). До того ж реакція Білого Дому на загострення між КНР і Японією, зокрема неадекватна відповідь прем'єр-міністру Японії С. Такаїті, що пов'язала безпеку Японії з долею Тайваню та заступництвом Америки, лише посилила тривогу: Д. Трамп вимагає від союзників більшого, але сам дає все менше гарантій. А такі страхи спонукають висувати на порядок денний самозахисту слабшого від сильного через опцію обзавестися ядерною зброєю.

Текст Стратегії також заохочує замислитися над цим, позаяк у ньому немає навіть згадки про Північну Корею. Нагадаю, що у попередній безпековій стратегії Д. Трампа, опублікованій у 2017 році, КНДР згадувалася 16 разів як загроза «нашій Батьківщині» та держава-ізгой, яка може «застосувати ядерну зброю проти Сполучених Штатів» [25]. Натомість у новій дорожній карті глобальної безпеки Д. Трампа зникла й згадка про денуклеарізацію Північної Кореї як мету національної безпеки США. Ціль покінчити з ядерною загрозою з боку Північної Кореї була постійною у Стратегії національної безпеки кожного президента США з моменту появи програми Пхеньяну у 2003 році, але у документі від 2025 року вона відсутня. Це породило спекуляції, що Вашингтон, можливо, прагне збільшити шанси на дипломатичний прорив із Пхеньяном у 2026 році за рахунок щедрих пожертв і поступок.

Не менші підозри у щирості США викликають їхні дії щодо своїх союзників у Південно-Східній Азії, зокрема чи не ультимативні вимоги до Японії та Південної Кореї збільшити інвестиції, які супроводжувалися по суті здирницькими умовами, та подібний тиск й на інших – наприклад щодо Малайзії та Камбоджі.

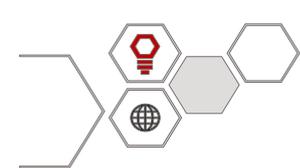

Взагалі то в Азії, судячи зі Стратегії, Д. Трамп розраховував, що країни поводитимуться щодо США як добровільні союзники, на противагу іншим, де держави мусили підпорядкуватися економічній та військовій волі Америки. Подібну суперечливість закладено й в іншому місці Стратегії, де відкидається інтервенціоністська ідея закликати країни до «демократичних чи інших соціальних змін, які значно відрізняються від їхніх традицій та історії» [25]. Вочевидь такий підхід цілком задовольняє саме диктаторські режими й надто – авторитарні Росію й Китай та монархії Близького Сходу.

Що ж до *Близькому Сходу*, то у документі зазначалося, що Сполученим Штатам більше не потрібно надавати пріоритет цьому регіону через диверсифікацію поставок енергії, що було «історичною причиною» участі Америки. Також додавалося, що США повинні припинити «заялювати» своїх союзників на Близькому Сході, зокрема виділяючи «монархії Перської затоки».

Багато урядів Азійських держав давно ставилися недовірою до формули «міжнародного порядку, заснованого на правилах», що здавалася лицемірною чи нав'язаною (особливо у світлі того, що США самі не завжди дотримувалися своїх правил), справедливо зазначає колишній член Ради Національної Безпеки Індії С. Р. Моган [24]. Акцент же на прагматизмі та комерціалістському підході до дипломатії викликає набагато більше довіри, зауважує він, додаючи, що азійські держави, добре знайомі з транзакційним підходом, почуваються комфортно, коли США ведуть справи прагматично [24].

«Сполучені Штати будуть готові допомогти – можливо через більш сприятливі комерційні умови, обмін технологіями та оборонні закупівлі – тим країнам, які добровільно беруть на себе велику відповідальність за безпеку у своїх регіонах», – обіцяє американська Стратегія [25]. Та чи не означає це, що насправді азійським державам в сенсі національної безпеки варто покладатися і розраховувати на себе або ж на кросрегіональних лідерів чи локальних

союзників. На відміну від України – час підготуватися до можливих прийдешніх потрясінь у них ще є і його більше, ніж у Європи.

Водночас США обіцяють обмежене та вибіркоче втручання в *Індо-Тихоокеанському регіоні* та на *Близькому Сході*. Це свідчить й про те, що США хочуть запобігти війні в Азії загалом і в Індо-Тихоокеанському регіоні зокрема. Вочевидь на таку завуальованість вплинули поточні вибухи напруженості між *Китаєм* та союзниками США, такими як *Японія* та *Філіппіни*.

Азійські союзники США також повинні би витратити набагато більше на власну оборону та надавати Америці більше доступу до своїх портів і баз. У Стратегії називається можливий контроль над *Південно-Китайським морем* будь-яким конкурентом пов'язаним із цим викликом безпеці Штатів. У документі міститься заклик до США спонукати *Японію* та *Південну Корею* збільшити розподіл тягаря, що, за їхніми словами, «необхідно для стримування супротивників та захисту першого острівного ланцюга». Таким чином, вони мусять допомагати американцям стримувати китайські амбіції в Індо-Тихоокеанському регіоні. Натомість у Стратегії не вказувалося чи готовий Вашингтон стати на захист Японії, Південної Кореї чи Філіппін (і не тільки).

Проте було тверде означення певних червоних ліній: «Ми також дотримуватимемося нашої давньої декларативної політики щодо *Тайваню*. Це означає, що США не підтримують жодних односторонніх змін статус-кво у Тайванській протоці» [25]. Білий Дім відверто (навіть з ознакою цинізму) обґрунтовує важливість Тайваню як зручно розташованого редуту посеред «Першого острівного ланцюга», що простягається від Японії через Тайвань до Філіппін, де розташовані військово-морські та повітряні сили Китаю. Крім того, Стратегія натякала на важливість Тайваню як найбільшого джерела передових напівпровідників, проте ані слова не було про важливість Тайваню

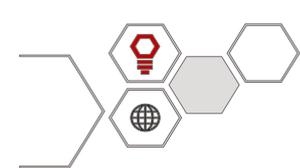

як дружньої, прозахідної демократії, народ якої переважно проти переходу під владу КНР.

У документі зазначається стратегічне розташування Тайваню, яке розділяє «Північно-Східну та Південно-Східну Азію на два окремі театри військових дій» [25]. Також вказується, що «стримування конфлікту через Тайвань, в ідеалі шляхом збереження військової переваги, є пріоритетом», і що США «не підтримують жодної односторонньої зміни статус-кво в Тайванській протоці»; раніше США заявляли, що виступають проти будь-якої односторонньої зміни статус-кво. Відповідно, Америка підтримуватиме сили, здатні стримувати будь-які спроби захоплення Тайваню або контролю над морськими шляхами поблизу цього острова, або в Південно-Китайському морі. Пасаж з ключового питання Тайваню стверджує відверто: «Стимування конфлікту навколо Тайваню є пріоритетом. Ми також збережемо нашу давню декларативну політику щодо Тайваню» [25]. Це і є класичне визначення заповненої протокольної фрази.

Утім щодо вже застосованих односторонніх дій стосовно територіальних зазіхань на протилежному географічному боці Євразії формулювання у Стратегії були вкрай розмитими. У документі йдеться, що «основний інтерес Сполучених Штатів полягає у переговорах щодо якнайшвидшого припинення військових дій в Україні» та в зниженні ризику конфронтації Росії з іншими країнами Європи [25].

На відміну від попередніх документів Стратегії національної безпеки, документ 2025 року містить дуже мало критики щодо *Росії*, яка взагалі не згадується як потенційна загроза. Попри занотування, що переговори щодо швидкого припинення бойових дій в Україні відповідають основним інтересам Америки, додається теза, що США «опиняються в розбіжностях з європейськими чиновниками, які мають нереалістичні очікування щодо війни, які базуються на нестабільних урядах меншості, багато з яких чавлять основні принципи демократії, щоб придушити опозицію» [25].

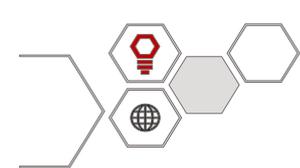

«Невпевненість у собі найбільш очевидна у відносинах Європи з Росією. Європейські союзники мають значну перевагу над Росією за багатьма показниками, за винятком ядерної зброї, – підкреслюють у Білому Домі. – Внаслідок війни Росії в Україні відносини Європи з Росією зараз значно ослаблені, і багато європейців вважають Росію екзистенційною загрозою.

Управління відносинами Європи з Росією вимагатиме значної дипломатичної участі з боку США як для відновлення умов стратегічної стабільності на євразійському континенті, так і для зниження ризику конфлікту між Росією та європейськими державами» [25]. Тож у Стратегії національної безпеки зазначається, що «в інтересах Сполучених Штатів провести переговори про якнайшвидше припинення військових дій в Україні, щоб стабілізувати європейську економіку, запобігти ненавмисній ескалації або розширенню війни, відновити стратегічну стабільність з Росією, а також забезпечити відновлення України після воєнних дій, щоб вона могла вижити як життєздатна держава» [25].

Слід окремо зауважити й на тому, що загалом Стратегія аж надто поблажлива щодо *Російської Федерації*, яка порушує не лише права людини й основоположні принципи свободи і демократії, а й численні норми міжнародного права, руйнуючи основи світової безпеки й намагаючись силою змінити міжнародні і нею самою визнані кордони, зокрема шляхом агресивної і неспровокованої війни супроти України [2]. Попри це у Стратегії Вашингтона на адресу Москви критики вкрай мало. Росія, відтісна на другий план в ієрархії загроз, більше не визначається як глобальний системний суперник, а як регіональна військова проблема, пов'язана з війною в Україні. США хочуть якнайшвидше завершити «війну в Україні» і потім зменшити «ризик конфлікту між Росією та європейськими державами» [25].

Про *Україну*, в принципі, згадується по суті фрагментарно, зафіксувавши положення, що вона має «зберегтися як життєздатна держава» після війни [25]. Незважаючи на відсутність прямої критики на адресу Москви,

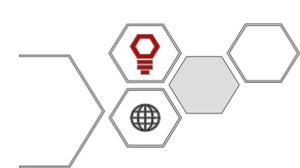
у документі йдеться: жоден супротивник не повинен «домінувати у Європі» [25]. Проте, разом з тим, у Стратегії національної безпеки припинення війни в Україні та досягнення «стратегічної стабільності з Росією» були названі головними пріоритетами.

Натомість найбільш різкі зауваження, деякі з них можна навіть кваліфікувати як агресивні нападки й зухвале втручання у внутрішні справи інших, але союзних США держав, були адресовані *Європі*, а безпосередньо – *Європейському Союзові*. «Критику Європи в документі витримано в майже патерналістському тоні – свого роду пораду, засновану на суворій любові», – справедливо підмітили аналітики The Wall Street Journal [23]. Й справді, тристорінковий розділ, присвячений Європі, починається із заголовка «Сприяння європейській величі» [25].

Зокрема, адміністрація США у дещо завуальованій формі критикує європейські зусилля щодо стримування ультраправих партій, називаючи такі дії політичною цензурою. «Адміністрація Трампа перебуває у суперечності з європейськими чиновниками, які живлять нереалістичні очікування щодо війни [в Україні], перебуваючи при владі в нестабільних урядах меншості, багато з яких зневажають основні принципи демократії, щоб придушити опозицію», – йдеться у Стратегії [25].

Вашингтон застерігає європейські столиці, що міграція докорінно змінить європейську ідентичність настільки, що це може завдати шкоди союзам США. «У довгостроковій перспективі більш ніж ймовірно, що протягом кількох десятиліть, найпізніше, деякі члени НАТО стануть переважно неєвропейськими», – йдеться у документі [25]. «Таким чином, залишається відкритим питання, чи розглядатимуть вони своє місце у світі чи свій союз зі Сполученими Штатами так само, як ті, хто підписав статут НАТО», – наголошують США у своїй Стратегії національної безпеки [25].

Американські чиновники звикли розглядати проблеми Європи з погляду недостатніх військових витрат та економічного застою. У цьому є частка

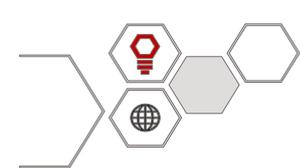
правди, але реальні проблеми Європи набагато глибші. Континентальна Європа втрачає частку у світовому ВВП – з 25% у 1990 році до 14% сьогодні – частково через національні та транснаціональні нормативні акти, які підривають творчий потенціал та працьовитість, зауважується у Стратегії. Ба більше, Стратегія виписує тези про те, що США хочуть «покласти край сприйняттю та запобіганню реальності НАТО як постійно розширюваного альянсу» та закликає Європу «взяти на себе основну відповідальність за власну оборону» [25]

Але цей економічний спад затьмарюється реальною та суворішою перспективою зникнення цивілізації, наголошує документ. До більш серйозних проблем, з якими стикається Європа, належать:

- діяльність Європейського Союзу та інших транснаціональних органів, що підривають політичну свободу та суверенітет;
- міграційна політика, яка трансформує континент та створює конфлікти;
- цензура свободи слова та придушення політичної опозиції;
- різке зниження народжуваності, а також
- втрата національної ідентичності та впевненості у собі.

При цьому питання цензури досить непрозоро пов'язується з загрозою «вокізму», яку впроваджують в ЄС саме його прихильники (а це, своєю чергою натякає на теорію змови про т. зв. «велику заміну»). Якщо нинішні тенденції збережуться, застерігає адміністрація США, через 20 років чи навіть раніше континент стане невпізнаним.

У зв'язку з цим далеко не очевидно, чи будуть в деяких європейських країнах досить сильними економіка і збройні сили, щоб залишатися надійними союзниками, розмірковують у Вашингтоні, хоча й визнають, що багато з цих країн подвоюють зусилля з просування нинішнім шляхом. «Ми хочемо, щоб Європа залишалася європейською, відновила свою цивілізаційну впевненість

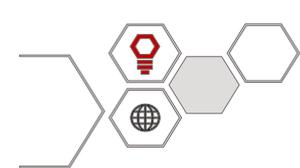

у собі та відмовилася від невдалої політики задушливого регулювання», – говориться у документі [25].

При цьому присутнє й глобальне небезпідставне занепокоєння обґрунтованою небезпекою морально-культурного знищення і фізичного виродження цілої раси, що творила світові цивілізації, в її колисці й прабатьківщині – білої раси людей європейського генотипу й етноісторичної культури на Європейському субконтиненті. США побоюються, що через 20 років Європа стане невпізнанною. «Наша мета має полягати в тому, щоб допомогти Європі виправити свій нинішній курс», – йдеться у документі від адміністрації Сполучених Штатів [25]. Тож, вочевидь, у Білому Домі намагатимуться взяти на себе місію кахетона (останнього бастіона) з порятунку Європи від неоліберального хаосу, що в буквальному сенсі несе смерть європеодному християнсько-консервативному Старому Світові, адже саме націонал-консерватизм є останнім оплотом Заходу проти аморальності, космополітизму, зовнішнього і внутрішнього глобалізму тощо.

Припускаю, що таким чином адміністрація Д. Трампа переймається не стільки суто антропологічним виглядом майбутнього пересічного європейця, скільки опосередкованим (а подекуди й прямим) тиском намагається вже змусити європейські уряди стати на захист західної християнської ідентичності, консервативних, сімейних і моральних цінностей та європейської культури перед загрозою деструктивних нігілістичних суспільних течій, поширенню неосоціалістичного радикалізму й, водночас, ісламістському фундаменталізму як деструктивних і терористичних загроз атлантичній стабільності.

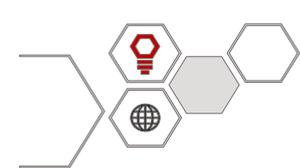
Тож не дивно, що, наприклад, Різдво (як свято) стає новим фронтом у культурних війнах Європи. Стратегія національної безпеки США радить Європі повернутися до християнського націоналізму і закликає до «безкомпромісного святкування індивідуального характеру та історії європейських націй», заохочуючи відродження, яке пропагують «патріотичні

європейські партії» [25]. Праві партії і сили представляють Різдво як символ християнської цивілізації, яка перебуває під загрозою, і позиціонують себе як останню лінію оборони проти ворожого світського лівого руху та ісламістського проникнення через цунамі іммігрантів.

Свого часу риторика з вимогою припинити «війну проти Різдва» в США активно розгорнув канал Fox News, а тепер саме Д. Трамп стверджує, що «повернув» фразу «З Різдвом Христовим» у Сполучені Штати, представляючи її як виклик політичній коректності. В Італії прем'єр-міністр Д. Мелоні зробила захист різдвяних традицій центральним елементом своєї політичної ідентичності. Вона неодноразово називала це свято частиною спадщини нації, яка перебуває під загрозою зникнення, і виступала проти того, що вона називає «ідеологічними» спробами розмити значення Різдва. Французька партія «Національне об'єднання» та іспанська партія Vox аналогічним чином виступили проти секулярних чи «освічених» спроб замінити релігійні образи нейтральною сезонною мовою та виступили за встановлення різдвяних вертепів у меріях. Партія «Альтернатива для Німеччини» заявила, що різдвяні ярмарки втрачають свій німецький характер, додаючи, що мусульманські традиції витісняють християнські [26]. Тож, картина представляється такою, що здається, ніби європейські жителі Ктотрада/Кто-Вілля вже з жахом спостерігають як на їхніх очах Ґрінч зухвало і безкарно викрадає Різдво. І цей злочинець – мутант неоліберала і мігранта-мусульманина.

Зауважмо, що першим політичним пріоритетом США у Стратегії національної безпеки названо саме припинення «масової міграції», адже у документі наполегливо підкреслюється: «Ми маємо захистити нашу країну від вторгнення... від неконтрольованої міграції» [25]. Експерти вважають, що цей пасаж з'явився у Стратегії завдяки М. Антону, який донедавна був директором політичного планування у Держдепартаменті. Він насамперед відомий своєю статтею 2016 року «Вибори рейсу 93», де стверджувалося, що запобігання перемозі Г. Клінтон – питання національного виживання США, які мають

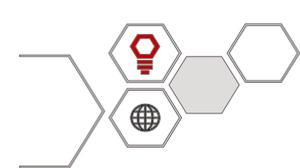
обрати Д. Трампа, щоб зупинити «безперервний імпорт вихідців з третього світу», а терпимість до масової імміграції є ознакою «цивілізації, яка бажає померти» [28].

Тож коли у Стратегії йдеться про те, що Європейському субконтиненту загрожує «цивілізаційне стирання» через імміграцію, яка може зробити Європу «невпізнанною» через два десятиліття, наголошується, зокрема на імовірності перетворення кількох держав – членів Організації Північноатлантичного договору на країни з переважним «неєвропейським» населенням. Відтак, якщо Європа стоїть на порозі «цивілізаційного знищення», регіон може стати надто слабким й нестабільним, щоб бути «надійним союзником» США, що й зачіпає питання національної безпеки Америки з огляду вже оглядної перспективи [25].

І це є цілковитою, хоч і неприємною правдою для певних країн Європи, що становить загрозу національній безпеці усіх європейських держав, попри те, що їхні уряди роблять вигляд, що не усвідомлюють цього; попри те, що це є «неприйнятною» правдою для т. зв. неоліберального (космополітичного) істеблішменту і імпотентної політичної верхівки ЄС, яка переймається власним становищем у сьогоднішній день, а не вирішенням забезпечення безпеки й життя європейців навіть у найближчому майбутті.

Відтак у Білому Домі пропонують «зрощувати опір поточної траєкторії Європи всередині європейських країн» [25]. Йдеться не просто про імміграційні виклики чи загрозу цунамі нелегальної міграції, а про два засадничих розуміння, що (?) таке, власне, «Захід» і що саме є нарижним каменем «західної цивілізації»:

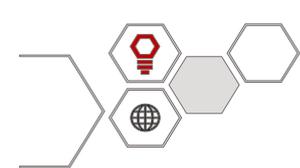
- європеоїдна («біла») раса, християнство, звичаї (традиціоналізм), сімейні цінності і націонал-консерватизм (?);
- космополітизм («плавильний казан рас і етносів»), синкретичний мешап, мультикультуралізм, квірізація (ЛГБТКІА+) і неолібералізм (?).

При цьому обидві категорії не виключають ні демократизм, ні свободу слова та особистості, ні права людини та соціальну справедливість тощо, але й не мають означати сваволю чи ворожу пропаганду/діяльність, які підривають європейську національну безпеку (як колективну, так і кожної окремо взятої держави).

У цьому контексті можна погодитися з політологом Г. Рахманом, який зазначив, що документ намагається зробити щось вельми амбітне – перевизначити поняття національної безпеки у цивілізаційних категоріях, адже у визначенні цивілізації з боку адміністрації США очевидно проглядається сильний расовий елемент – хай і не сформульований прямо [28]. Менше з тим, але саме у цьому расовому акценті на загрози Заходу відчувається світоглядно-політична спадщина Америки, що згенерувалася з трьох визначальних геополітичних потрясінь у ХХ ст. й впливає на нинішній підхід Білого Дому: Холодна війна з її войовничим юдео-християнським антикомунізмом, прагнення не дати другому пришестю секуляризму і мультикультуралізму, що крокував шляхами західної цивілізації з початку 1970-х років, й загроза ісламізму, що надзвичайно поширилася у глобальному обширі наприкінці ХХ ст. у вигляді різноманітних фундаменталістських радикальних релігійних і терористичних рухів, а особливо вразив американське суспільство 11 вересня 2001 року, коли унаслідок нападу загинуло 2 тис. 996 осіб і понад 6 тисяч отримали поранення.

У документі, крім того, йдеться не лише про провальну міграційну політику, а й про зниження народжуваності, втрату національної ідентичності країн ЄС та придушення свободи думок та політичної опозиції. Нова американська доктрина вітає зростання впливу «патріотичних європейських партій», розташованих на крайньому правому фланзі політичного спектру, які можуть «культивувати опір нинішньому курсу Європи» [25]. Дарма, що ця «опозиція» годується з гаманця Кремля і послуговується путінською пропагандою, але у Стратегії міститься неприхована погроза, що відтепер

Білий Дім боротиметься з ЄС силами сучасних політичних проксі Москви всередині самої Європи («культивуванні опору нинішньому шляху Європи всередині європейських країн») [25]. Фактично у Стратегії національної безпеки США відкрито заявляється, що у Вашингтоні як геополітичний суб'єкт Європу більше не розглядають й вважають її неоколоніальним домініоном США.

Але чи не є ця ніщивна критика правдою (?):

➤ Хіба «свобода слова» не обмежується цензурою і політичною доцільністю (під прикриттям викликів національній безпеці чи ідеологічних упереджень, накинутах внаслідок Другої світової чи Холодної війн)?

➤ Чи боротьба з “ненавистю” та “дезінформацією” в інтернеті керується не правом, а псевдоліберальними страхами, космополітично-вокізмітичними відчуттями та диктатурою толерації денационалізації тощо?

➤ Й, водночас, чи не очевидно, що в іншому відображенні «свобода» вже перетворилася на безлад і сваволю?

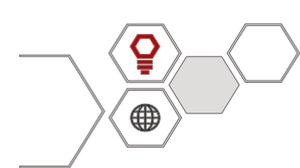
➤ Хіба суспільство не стикнулося з агресивною квір-пропагандою і диктатом з боку мізерної секти ЛГБТКІА+, що межує з людською деградацією і шизофренічним психозом в суспільстві?

➤ Чи не є фактом те, що Європі накинута культура скасування та «білу провину»?

➤ Хіба не відбувається масована атака на здобутки та особисту відповідальність?

➤ Може Захід роками не ганьбили як расистський та сексистський (щоправда саме в елітних американських університетах!) і не причеплювали європейцям вічний комплекс провини за визначенням й апріорі як маркер усіх білих людей на планеті?

➤ Чи достеменно не зрозуміло усім і кожному, що нерегульована міграція справді є загрозою національній ідентичності кожного з європейських народів й самому існуванню європейської раси саме в Європі?

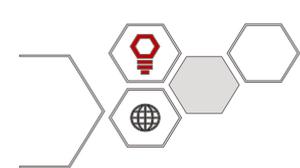

- Хіба не очевидно, що домінуючий леволіберальний світогляд руйнує традиції, сім'ю і націю?
- Чи наглядно не спостережно, що вже відбувається культурний абсурд, відміна ідентичності й зміна антропологічно-расового типу населення Європи?
- Хіба не нівелюються європейські спільні й національні окремішні суспільні, моральні, християнські, традиційні тощо цінності в Європі?
- І чи не є доконаною дійсністю те, що демографічний спад у Європі дійсно має саморуйнівний характер?

Усе це – правда! Правда, що лякає, але яку слід щонайшвидше визнати й усвідомити насамперед європейцям! Хіба це не тотальна загроза європейській культурі та чи не є це передсмертним діагнозом, що попереджає і вимагає термінового застосування комплексного лікування і негайних потужних заходів зі зцілення...

Тож не дивно, що зміст і тональність Стратегії національної безпеки адміністрації президента США викликали шок й обурення в (нео/ліво)ліберальних інтелектуальних і політичних колах Європи. Але як у ЄС, так і в Парижі чи Лондоні реакції були негативними, але відносно стриманими, вочевидь, аби ще більше не посилити трансатлантичний розрив, що й без того зростає [21]. Євросоюз відреагував на публікацію нової безпекової стратегії США заявою голови Євроради А. Кошти: «Загроза втручання у політичне життя Європи є неприйнятною... США не можуть за європейських громадян вирішувати, які партії хороші, а які погані... США залишаються важливим союзником, США залишаються важливим економічним партнером, але наша Європа має бути суверенною» [34].

Натомість, наприклад, офіційний Рим не висловив публічно застережень, що означає мовчазну згоду (надто у питанні транснаціональної імміграції чи обсягу повноважень наддержавних структур Брюсселя) з позицією Д. Трампа прем'єр-міністра Д. Мелоні з огляду на її світоглядні

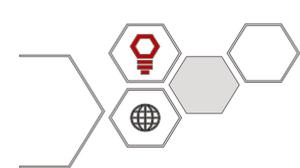
переконання, програмові засади партії «Брати Італії» та ідеологічну концепцію Альянсу європейських консерваторів і реформістів, які вона очолює. Водночас це засвідчує також і про відсутність єдності з цього питання чи спільного бачення шляхів розв'язання проблеми, зокрема міграції і суверенітету в рамках ЄС, серед провладу європейських держав.

Попри вимушену політико-дипломатичну стриманість європейських столиць, гадаю, у громадсько-політичному повітрі гостро ширяло питання: як корелюється переймання з боку Білого Дому європейськістю Європи, відродженням міцні європейських держав з намаганням США її економічного і політичного подріблення, технологічної капітуляції, розколу НАТО, змушення до визнання поразки України у війні з загарбницькою Росією, потурання під прикриттям боротьби з «цензурою» прокремлівським політичним силам й, зрештою, заклик до співпраці з північно-східним денационалізованим варваром – Російською Федерацією тощо.

Примітно, до речі, що на відміну від ЄС у Стратегії не згадуються ідеологічні відмінності з Китаєм, хоча країна є комуністичною диктатурою і відкритим супротивником США, що заперечує американські цивілізаційні цінності на світовій арені. Немає жодного слова критики щодо експансіоністських амбіцій Китаю (або навіть Росії) чи їхнього бажання повалити правовий та багатосторонній порядок, встановлений після 1945 року.

В Азії, скажімо, адміністрація Д. Трампа не переймається морально-релігійним станом суспільства, як і світоглядно-ідеологічними його течіями чи політичним ладом або соціально-економічною системою тих чи інших держав. Однак у Європі, MAGA турбується про вокізм, міграцію та домінування ліберальних цінностей, а Стратегія від імені США прямо заявляє, що «нашою метою має бути допомога Європі в виправленні її поточної траєкторії» [25].

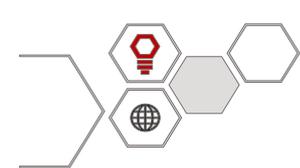
Цілком зрозуміло, що світогляд MAGA, заснований на суверенітеті, національному інтересі та прагматичному співробітництві, не сприймає і дратується інтернаціональним і громіздким бюрократизмом ЄС. Але,

зрештою, це є проблемою Європи, держав-членів ЄС та їхніх народів, які через демократичні процедури мають право і можуть його змінити, або ж (за бажання) вийти зі складу ЄС (як те зробила не так давно Великобританія). Разом з тим Стратегія вказує, що США переймаються долею європейських держав як цивілізаційно споріднених, як економічно-фінансових і як воєнно-політичних безпекових складових т. зв. колективного Заходу. «Ми не тільки не можемо дозволити собі списати Європу з рахунків – це було б самогубством для досягнення цілей цієї Стратегії», – йдеться у документі [25].

При цьому варто враховувати, що значна частина Стратегій національної безпеки (не лише цієї) є нічим більшим як загальним окреслення світоглядних позицій, фактично – політичною риторикою, що часто мало дотичні до практичної геополітики. Натомість вона призначена вчинити превентивний тиск на Європу у принаймні таких частинах: збільшення витрат ВВП на військові витрати (чи вивільнити витрати США в контексті європейської стратегії безпеки); припинення європейських спроб регулювати американські технологічні компанії; схилення ЄС до підтримки швидшого укладання мирної угоди з РФ. Ось справді важливі для США питання в європейському спектрі їх геостратегії, які лише були закамуфльовані у документі софістикою звинувачень у цивілізаційному занепаді Європи.

Об'єднана Європа (не лише в сенсі ЄС, а як «глобалістичний проєкт») є вагомим фінансово-економічним конкурентом США і риторика Білого Дому щодо Старого Світу і НАТО в опублікованій Стратегії гіперболізує її расово-політичну вразливість, приховуючи у гучних погрозах (в такій собі психологічно-інформаційній атаці) завуальовану вимогу поступитися у питаннях, що важливі для адміністрації Д. Трампа. Серед них не лише відсотки ВВП щодо армій (які будуть впливати на соціально-економічну стабільність) чи сприяння технокомпаніям з США на євrorинку, а й питання «цензури», «кліматичного фанатизму», «відкритість внутрішніх кордонів»,

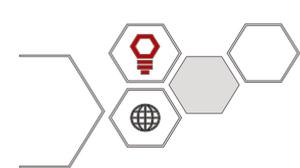

прагнення до зберігання європейських ринків «відкритими для товарів та послуг США», «справедливе ставлення» до американських компаній чи довготермінової співпраці з Росією (мінерали, енергоресурси, Арктика, величезний ринок, що перебуває у вакуумі і який заповнює Китай тощо). Зрештою, логіка Білого Дому (як і Кремля), вочевидь, сфокусована на тому, як припускає М. Чемпіон, що краще, щоб Європа перетворилася на атомізовану групу малих та середніх країн, якими можна маніпулювати та яких можна експлуатувати для отримання економічної вигоди, ніж єдиний економічний гігант з ВВП понад \$30 трлн та можливістю давати відсіч, особливо у торговельних питаннях [10].

Порівняймо, до речі, подвійні стандарти. Так, наприклад, у розділі Стратегії, що присвячений Близькому Сходу, йдеться: «Ми повинні заохочувати та вітати реформи, коли і де вони виникають органічно, не намагаючись нав'язувати їх ззовні» [25]. Цілком очевидним є те, що такий принцип Білий Дім чомусь відмовляється використовувати й щодо Європи, стосовно якої навпаки адміністрація Д. Трампа прагне нав'язувати зміни ззовні – за умови, що без американського втручання вона йтиме у неліберальному напрямку.

Сприяття ж «здоровим націям у Центральній, Східній та Південній Європі», які могли б співпрацювати зі США та торгувати – включаючи торгівлю зброєю, звучить аж ніяк не гуманістично. Як і обіцянка «заохочувати» Європу до протидії крадіжці технологій, кібершпигунству та іншим ворожим економічним практикам, позаяк, судячи з усього, Європа має боротися з такими діями з боку Китаю на користь США.

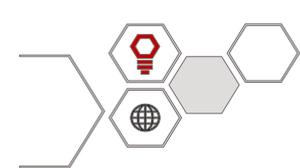
Тож, як цілком логічно припускав головний економіст American Compass О. Касс, у новому багатоплярному світі, який прийде на зміну «ліберальному світопорядку», що існував протягом десятиліть після закінчення Холодної війни, США очолять економічний союз та союз безпеки. Участь у блоці, очолюваному США, вимагатиме виконання певних вимог,

головними з яких є збалансована торгівля, за якої жодна країна не матиме великого профіциту чи дефіциту за рахунок інших; кожен член Спільки візьме на себе ініціативу щодо забезпечення власної безпеки; та спільне зобов'язання виключити Китай зі своїх ринків. У цій новій реальності будь-яка ринкова демократія муситиме віддати перевагу попаданню в орбіту Китаю. Мексика та Канада, які спочатку випробували на собі всю тяжкість дій США, неминуче стануть основними членами цієї спільки поряд із США; Японія та Індія, як головні регіональні суперники Китаю, також є її очевидними учасниками. «Але де Європа?», – задається він справедливим питанням і зауважує: «У випадку з Європою питання стоїть гостро. Стратегічна цінність та вплив континенту знаходяться на низькому рівні – від скорочення чисельності населення та саморуйнівної енергетичної політики до кризи демократичної легітимності та відсутності інноваційних технологій» [9].

Саме про це говорив віце-президент США Д. Ді Венс 14 лютого 2025 р. на Мюнхенській конференції, а 9 квітня 2025 р. американський міністр фінансів С. Бессент попередив європейських лідерів, що рух у бік Китаю означає перерізання власного горла.

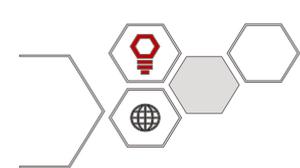
Побічно про це засвідчує й опубліковане у соцмережах повідомлення заступника держсекретаря США К. Ландау, який, звинувативши європейських союзників Америки у «цивілізаційному самогубстві», заявив, що США більше не можуть «вдавати, що ми партнери» з країнами ЄС, які проводять політику, яка «повністю суперечить» інтересам Америки. Зрештою він оприлюднив фактично ультиматум, суголосний риторичі Стратегії: «Або великі нації Європи є нашими партнерами у захисті західної цивілізації, яку ми успадкували від них, або ні. Але ми не можемо вдавати, що ми партнери, поки ці нації дозволяють необраній, недемократичній та непередставницькій бюрократії ЄС у Брюсселі проводити політику цивілізаційного самогубства» [11].

Хоча деякі аналітики й схильні думати, що, можливо, програвши стільки битв удома, виправдання легше шукати в спокуті за кордоном, а напади на Європу – це замасковане самобичування. «Ті, хто розмірковує про “західну цивілізацію” – слова, які в консервативних колах часто пишуться з великої літери, – схоже, ніколи по-справжньому в ній не розбиралися, – іронізує Д. Ганеш. – Найчастіше все обмежується поверховим інтересом до Стародавнього Риму. Слухати лекції від людини, у якої замість фото в Х – дорична колона: у цьому, напевне, й полягає наша вразлива доля як континенту» [17].

Отже у документі європейські країни представлені як норавливі держави, що занепадають, і які поступилися своїм суверенітетом Євросоюзу, якими керують уряди, що придушують демократію та заглушають голоси тих, хто прагне більш націонал-консервативного повороту. «Цивілізаційне» банкрутство Європи в розумінні адміністрації Д. Трампа вбачається як демографічне, політичне, культурне та геополітичне, що є результатом заперечення Європою власної ідентичності та підпорядкування Євросоюзу наднаціональним утворенням. Вочевидь йшлося й про моральну деградацію в контексті ліберальної дехристиянізації Європи й збільшення імміграційної складової в населенні, що сповідує не просто не християнську віру, а здебільшого іслам.

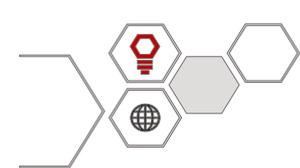
Проте цілком можна і потрібно погодитися з думкою колишнього головного редактора *Neue Zürcher Zeitung* й аналітика *Global Reporters Network* концерну *Axel Springer M.-Ф. Серрао* про те, що: Справжній розлом на Заході відбувається не між Європою та Америкою. Він проходить усередині суспільств. По обидва боки Атлантики. Трамп – не причина кризи. Він – поки що найжорсткіша реакція у відповідь на кризу. Питання не в тому, чи буде така реакція в Європі. А в тому коли. Захід стоїть перед вибором: або він закінчиться у розмитому суспільстві примусу – або він знайде шлях назад до свободи, відповідальності та цінностей, які зробили його сильним [33].

Утім, найбільш разючим у Стратегії національної безпеки США від адміністрації Д. Трампа є те, що Європа (в тому числі деякі держави-союзники Сполучених Штатів по НАТО), а не Російська Федерація, виставляється лиходієм у новій глобальній системі безпеки. Тон і гостра критика на адресу Європи контрастують з підходом документа до традиційних суперників США або потенційних чи наявних загроз. Ба більше – у Стратегії адміністрації Д. Трампа Росія жодного разу не згадується як можлива загроза інтересам США.

Крім того, відзначним є й те, що в контексті ЄС і НАТО Стратегія національної безпеки США 2025 року співвідноситься з промовою міжнародного злочинця В. Путіна у Мюнхені в 2007 році, коли кремлівський диктатор оголосив нову холодну війну Заходу, не вдаючися при цьому до з'ясування відмінностей трактування «західної цивілізації» будь де і будь ким. Певною мірою Стратегія задовольняє й путінський ультиматум США і НАТО від 2021 року [1]. Йдеться про те, зокрема, що документ адміністрації Білого Дому враховує основні побажання Москви, у тому числі й те, що НАТО має зупинити свою експансію, припинити «нескінченно зростати» і врівноважити питання європейської безпеки з вимогами і геополітичними інтересами Кремля.

З іншого ж кута зору, Європа заслужила репутацію міграційного смітника, ренегата і боягуза, що вічно нарікає на когось, але сама не спроможна виявити не те що рішучий чин, а й політичну волю. Чому, власне, так звана колективна Європа була здивована і приголомшена Стратегією нацбезпеки-2025 від Білого Дому? Чи зробила вона висновки з першого його президентського терміну? Чи аналізувала вона світогляд як особисто Д. Трампа, так й ідеологію MAGA чи рейганістів-консерваторів або палеоконсерваторів в Республіканській партії США? Чи не усвідомлювали європейські провідні кола сенс промови американського віце-президента в

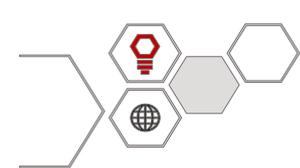

лютому 2025 р. у Мюнхені й чи бачили вони дії й чи чули промови американського президента протягом того ж 2025 року?

Врешті, чи усвідомлював хтось з європейських очільників світові зміни? Питання, насправді, не риторичні. Позаяк принаймні один з них констатував настання глибинної кризи Заходу ще майже десятиліття тому. Адже саме президент Франції Е. Макрон на нараді послів в Єлісейському палаці ще 27 серпня 2019 р. констатував, що західна гегемонія у світі у звичному європейцям уявленні вмирає на наших очах. Саме тоді він визнав, що світ змінився (як і становище Європи) через низку помилок Заходу та Америки й закликав переосмислити військово-дипломатичну стратегію і навіть складові солідарності НАТО. Перш за все, йшлося про Китай і про російську стратегію, а також про те, що колективний Захід мусить зрозуміти, що американсько-європейські звички і даності більше не мають сенсу [13].

Риторичним натомість є питання чому об'єднана Європа, усвідомлюючи кризу західної цивілізації, відчуваючи зашморг міграційного цунамі й роз'їдаючі її ідентичність і мораль мультикультуралізм та гендерно-квірову шизофренію, низку деструктивних суспільних течій тощо (з цілком означеною агресивною геополітичною програмою руйнації існуючих глобального порядку і світової безпеки В. Путіна та інвестиційно-економічною експансією щодо переполяризації цивілізації Сі Цзіньпіна на додачу) так і не спромоглася до вироблення бодай концептуально-прикладного бачення власного виживання за умов новітніх викликів і загроз...

Досить зауважити щодо її ще доволі нещодавнього скиглення на американський гегемонізм і демонстративне підлабузництво Вашингтону (зокрема й «таточкові» Д. Трампу), але вона не спромоглася навіть на рішучий протест з приводу принизливої щодо неї промови віце-президента США і представника найідеологічніше налаштованого крила трампізму Д. Ді Венса у лютому 2025 р. в Мюнхені й продовжувала шмигати після оприлюднення

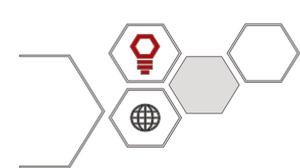
офіційної Стратегії президента Д. Трампа. Чи не тому й члени його команди демонструють зневагу до ЄС та антипатію до багатьох європейських рішень.

Європа не здатна була виробити власну спільну геополітичну Стратегію як щодо зовнішнього світу загалом, так і окремо щодо США чи Китаю, Росії чи України зокрема. Тож не дивно, що у Вашингтоні, Москві чи Пекіні з презирством дивляться й ставляться до скиглення у Брюсселі та слабодухої роздробленої безпорадності європейських урядів у виробленні спільної тактики і єдиної стратегії, наприклад, щодо дієвої допомоги Києву та рішучої не на словах, а у справі протидії Кремлю тощо.

Зрештою, 9 грудня 2025 р. в інтерв'ю Politico Д. Трамп засудив Європу як групу країн, що «розкладається», очолювану «слабкими» людьми, принизивши традиційних союзників США за нездатність контролювати міграцію і покласти край війні між Росією та Україною. «Я вважаю, що вони слабкі, – сказав Д. Трамп про європейських політичних лідерів. – Але я також вважаю, що вони хочуть бути політично коректними». І додав: «Я думаю, що вони не знають, що робити... Європа не знає, що робити» [16]. Д. Трамп також прокоментував нещодавно опубліковану його адміністрацією Стратегію: «Сьогодні Європа – зовсім інше місце. Якщо все так триватиме, багато з цих країн, на мою думку, більше не будуть життєздатними. Їхня міграційна політика – катастрофа. Нам теж загрожувала катастрофа, але я зупинив її. Тепер через наші кордони ніхто не проходить.

У Європу, навпаки, приходять з усіх куточків світу. [...] І з якоїсь причини європейці хочуть бути політкоректними та не повертають цих людей туди, звідки вони прийшли. [...] Я хочу керувати США, я не хочу керувати Європою. [...] Але я підтримував людей, яких багато європейців не люблять: Віктор Орбана, Мілея в Аргентині... Орбан добре справляється з міграцією, тому що нікого не пускає в країну. І Польща добре справляється.

[...] Є країни, які ускладнюють НАТО. Туреччина, наприклад [...] До Путіна була негласна домовленість, що Україна не вступить до НАТО. А тепер

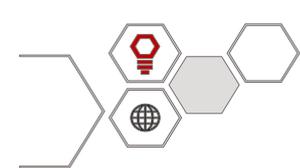
вони наполягають. [...] Думаю, Росія хотіла б бачити слабку Європу, і чесно кажучи, вона її отримує. Але це не пов'язано зі мною. Я хочу сильної Європи. Моє бачення – спочатку США. Make America great again. І я вважаю жахливим, що відбувається в Європі, люди там мають щось робити» [16].

На додаток він заявив, що не надає великого значення ролі європейських лідерів у спробах покласти край війні в Україні і чи реально підтримувати Європі Україну до перемоги: «Поки вони не впадуть, так. Нехай підтримують. Я дружу з усіма, я їх люблю. Але Європа багато в чому погано справляється. Вони дуже багато говорять, але не роблять, а війна триває та триває» [16]. Також Д. Трамп дав зрозуміти, що підтримає європейських політиків, які поділяють саме його бачення Європейського субконтиненту.

Вочевидь колективній Європі (чи то у форматі ЄС, чи на міждержавному суверенному рівні) мусить нарешті дійти: європейцям необхідно терміново інвестувати у спільну оборону, щоб стати самостійнішими й усіма можливими засобами і силами підтримувати Україну у війні супроти Росії не лише як у боротьбі партнера, а як у власній війні за своє існування.

Україна ж в цих розкладах гігантів на світовій шахівниці присутня лише побічно (не суб'єктно) як фігура у грі геополітичних гросмейстерів й стратегічно не становить загрози ні США, ані Китаю, ані навіть Росії. Її функція – утилізація збройних запасів і фізичного потенціалу РФ, які Москва не здатна буде швидко відтворити. Війна ж всіх проти всіх гіпотетично можлива лише після Третьої Світової, в якій не може бути і не буде переможців [6; 7]. Ставши для США розмінною монетою в геополітичній грі з Росією Україна перетворилася, водночас, не лише на тягаря, а й на можливий рятівний стандарт для Європи, якщо вона й справді прагнутиме відродження.

Стратегія національної безпеки Д. Трамп та його розуміння власної ж т. зв. доктрини Донро приголомшила світове співтовариство, хоча й не мала би стати несподіванкою (принаймні в аналітичних колах й серед кіл

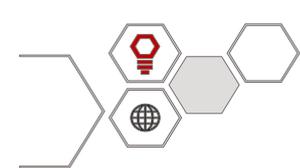

політичного істеблішменту), своїм свавільством й зухвалістю щодо можливих наслідків для майбутньої конфігурації нового світового порядку і трансформації глобальної системи безпеки.

Властиво, Дональд Трамп за своєю природою мінливий, тому важко передбачити, наскільки точно або як довго він дотримуватиметься ідей, викладених у новій Стратегії. Несподівана глобальна подія також може змінити його мислення, як це вже ставалося з останніми президентами США від Джорджа Буша-молодшого до Джо Байдена. Утім, попри це, документ, схоже, відповідає багатьом крокам, які Д. Трамп зробив під час свого другого президентського терміну, а також пріоритетам деяких його помічників. і членів команди.

Своєю чергою вкрай правий консервативний ідеолог, трампівський радник і стратег С. Беннон, висловився доволі сенсово, назвавши підхід президента США до Венесуели «ризикованим». Однак, зауважив він, Д. Трампу подобається порушувати норми. «Люди готові до цього, якщо тільки ви не повторите у Венесуелі помилок, які неоконсерватори вчинили в Іраку, – і все це вказує на те, що президент та його основна команда глибоко вивчили це питання і застосовують здобуті уроки. Венесуела підпадає під Гемісферну оборону [під захист Західної півкулі – П.Г-Н], що є фундаментальним елементом для демонтажу “повоєнного міжнародного порядку, заснованого на правилах”, – заявив С. Беннон. – Це, вочевидь, високий ризик, але він живиться порушенням норм – Гренландія, Арктика, Тихий океан. Глобалісти, які тримаються за перли, надають йому сили, зміцнюючи його “мені начхати” фазу президенства» [14].

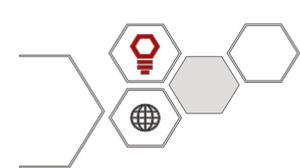
Показовими стали й слова самого Д. Трампа, який 8 січня 2026 р., відповідаючи на запитання журналістів The New York Times щодо можливих обмежень його військової, економічної та політичної влади, заявив: «Так, є одна річ – моя власна мораль. Моя власна голова. Це єдине, що може зупинити мене. Мені не потрібне міжнародне право...» [31].

Стратегія національної безпеки 2025 р. заслужено пригорнула увагу усього світу не лише тим, що була оприлюднена в час глобальної кризи світового порядку й окреслила нові підходи до національної безпеки, що традиційно будуються навколо військових та економічних пріоритетів, а й тим, що офіційно засвідчила кардинальну зміну зовнішньополітичної доктрини США та фактичної підміни Білим Домом визначальних стовпів американської демократії й свободи, понять союзництва і супротивництва, розуміння цивілізаційних принципів і міжнародності сталості, понять сили права і права сили тощо.

У документі неозброєним оком читається й відбивається неприхована прихильність і тяжіння Д. Трампа до В. Путіна, а отже – до геополітичної гранд-стратегії Кремля. Попри те, що місцями у Стратегії йдеться нібито про прагнення зайняти рівновіддалену позицію між демократичною Європою та авторитарною Росією, «аби знизити ризик конфлікту між Росією та європейськими державами» [25]. Утім, як логічно зауважив колумніст Д. Ігнатіус, така врівноваженість між другом і ворогом не має сенсу – ні стратегічного, ні морального – і справді викликає тривогу в Європі [20].

Запропонований чи не одразу ж після публікації Стратегії план адміністрації Д. Трампа щодо розблокування заморожених російських активів, що зберігаються у Європі, виводу РФ з ізоляції та реінтеграції її у світову економіку, включно з відновленням постачання російських енергоресурсів до Західної Європи, тільки підтверджує стратегічну мету Вашингтона на зближення з Москвою. Свого часу президенти США від Р. Рейгана до Д. Трампа в його перший термін чинили тиск на європейських союзників, щоб ті переглянули свою залежність від Москви в галузі сировинних товарів, насамперед газу. Європа ж, навпаки, дотримувалася політики під назвою *Wandel Durch Handel* («Зміни через торгівлю») – такої собі віри у те, що економічні зв'язки між Заходом та Москвою утримають Кремль від ведення війни і навіть допоможуть експортувати демократію до Росії. Тепер Д. Трамп,

перебуваючи на другому президентському терміні, робить аналогічну ставку з тією різницею, що адміністрація навіть і не очікує, що Росія перетвориться на демократію [27].

Відтак подібна трансатлантична суперечка перевертає догори дригом майже півстоліття політики США та Європи щодо Кремля й, схоже, майже неприховано прямує до нової «Ялти», але прагнучи залишити усю Європу поза великою геополітичною архітектурою нового світового порядку, незважаючи на існуюче міжнародне право і задекларовані демократичні цінності та поділивши планету на сфери відповідальності з авторитарними фуриями – Росією і Китаєм. Фактично ж, докорінні зміни в редакції Стратегії національної безпеки США означають глибокий розрив Білого Дому з повоєнним порядком, що склався після 1945 року.

Адміністрація Д. Трампа вступила у відкриту конфронтацію з Європейським союзом, перетворивши давні суперечки про свободу слова, Україну та масову міграцію на офіційну політику США. Крім того, своїми формулюваннями Стратегія національної безпеки певною мірою розмиває значення НАТО й у ній, як у попередньому аналогічному документі адміністрації Д. Трампа за його першого президентського терміну відсутнє чітку ствердження, що Сполучені Штати безумовно підтверджують і готові виконувати ст. 5 Статуту Північноатлантичного Альянсу.

Стратегія національної безпеки США базується на радикальному перегляді пріоритетів у бік економічного націоналізму, ізоляціонізму та жорсткої транзакційності. Хоча офіційний документ може проходити фіналізацію, основні засади вже почали реалізовуватися через низку президентських указів та політичних ініціатив:

Стратегія національної безпеки США, що реалізується під час другого терміну Д. Трампа, є радикальнішою версією його першої стратегії та повною антитезою політиці Д. Байдена. Попри це, у ній можна виділити й певні елементи спадковості щодо двох попередніх Стратегій національної безпеки:

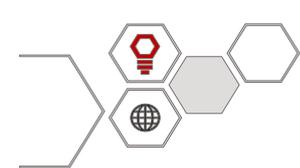
- Скорочення імміграції та ліквідація нелегальної міграції – одна з основних засад нової Стратегії США.
- Від Стратегії Д. Трампа (2017 р.) збережено та посилено принцип «Америка понад усе» й продовжено акцент на модернізації ядерної тріади та концепції «Мир через силу».
- Від Стратегії Д. Байдена (2022 р.), хоча й Д. Трамп критикує його, продовжено політику обмеження доступу Китаю до високих технологій (напівпровідники, ШП), перетворюючи «зниження ризиків» Д. Байдена на повне «роз’єднання», а також збережено фокус на Індії як стратегічній противазі КНР, хоча й у більш жорсткій формі.

Таблиця 1

Характеристика	Дональд Трамп (2017)	Джо Байден (2022)	Дональд Трамп (2025)
Головна загроза	Держави-ревiзiонiсти (РФ, КНР)	КНР (конкурент), РФ (гостра загроза)	Нелегальна мiграцiя, КНР (ворог)
Метод впливу	Конкурентний реалiзм	Мережа альянсiв та цiнностi	Ультимативна транзакцiйностi
Вiдносини з НАТО	Вимога 2% ВВП	Безумовна пiдтримка	Вимога 3–5% ВВП або вихiд
Економiка	Протекцiонiзм	Промислова стратегiя	Тотальна тарифна вiйна
Україна	Летальна зброя (Javelins)	Безстрокова пiдтримка	Примусове замороженнi вiйни

Фундаментальна новизна Стратегії національної безпеки США 2025/2026 року: «Агресивна ізоляція та суверенітет». Головна відмінність стратегії 2025/2026 років – перехід від конкуренції (Д. Трамп, 2017) та лідерства (Д. Байден, 2021/2022) до жорсткого примусу та транзакційності.

- **Внутрішній пріоритет.** Вперше національна безпека прямо пов’язана з радикальним скороченням державного апарату. Діяльність Департаменту державної ефективності (DOGE) була спрямована на аудит усіх зовнішніх витрат. Будь-яка допомога іноземним державам тепер розглядається не як інструмент впливу, а як потенційний збиток.

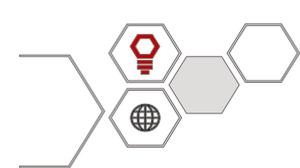
- Мілітаризація міграційної політики. Вперше в сучасній історії США внутрішній кордон визначено головним театром воєнних дій. Використання регулярної армії для масових депортацій та класифікація наркокартелів як «іноземних терористичних організацій» є абсолютно новим силовим підходом.

- Тарифний ультиматум як головна зброя. Тарифи перестали бути лише економічним інструментом (як у 2017-му) і стали головним засобом дипломатії. 60% мита для Китаю та 10–20% для всього світу – це спосіб примусити інші країни до політичних поступок.

Фундаментальний розрив. Якщо Д. Байден будував «стіну демократій» навколо автократій, а Д. Трамп у 2017-му лише почав випробовувати систему на міцність, то Стратегія 2025/2026 року – це демонтаж глобальної ролі США як «гаранта останньої надії». США відтепер відмовляються від ідеологічного протистояння «демократія проти автократії» і діють як суверенна «корпорація-супердержава», де безпека, допомога та альянси мають свою ціну, яку союзники повинні сплатити грошима, торговельними поступками або лояльністю у внутрішніх питаннях США, а будь-яка зовнішня активність має приносити негайний прибуток або безпековий результат для американських громадян.

Попри те, що нові світові виклики чи надзвичайна динаміка тектонічної турбулентності глобальної геополітики можуть внести свої поточні корективи у зовнішню політику США в певному майбутньому терміні перебуванні при владі адміністрації Д. Трампа (як це вже ставалося з попередніми президентами від Д. Буша-молодшого до Д. Байдена), цілком очевидними є стратегічні напрямні її основних позицій:

- значне збільшення військової присутності США у Західній півкулі;
- вживання численних заходів щодо скорочення міграції до Америки;
- просування ідеї зміцнення промислової бази у США;

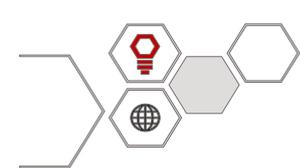
- просування «західної ідентичності», у тому числі в Європі;
- Америка більше не хоче бути світовим жандармом і витратити на це власні зусилля й заощадження, якщо щось чи хтось не загрожує національній безпеці США безпосередньо;
- США прагнуть «залишатися найсильнішою, найбагатшою, наймогутнішою та найуспішнішою країною світу на наступні десятиліття» [25].
- те, що не приносить користі США, більше не є їхньою проблемою.

Водночас, якщо комплексно розглядати Стратегію національної безпеки адміністрації США зразка 2025 року на геополітичне бачення світу та планетарної безпеки у геостратегічній перспективі, то в ній достатньо структуровано і сенсово, і текстово відображено концепцію поділу життєвого простору на сфери впливу, зони відповідальності та смуги дотиків і розмежувань інтересів трьох великих держав – США, Китаю і Росії.

Оскільки трампівська доктрина Донро немає класичного політологічного концептуального обґрунтування й офіційного формулювання з боку адміністрації США, але є однією з найгарячіших тем у геополітиці, варто виділити її конкретні практичні кроки, які обговорюються або вже впроваджуються від 2025-го і з початку 2026 року:

1. Статус «Терористичних організацій» для картелів.

Це наріжний камінь доктрини. На відміну від попередніх адміністрацій, підхід «Донро» передбачає офіційне визнання мексиканських наркокартелів (таких як Сіналоа або CJNG) іноземними терористичними організаціями. Це розв'язує руки Пентагону для використання дронів, кіберзасобів та сил спеціальних операцій на території Венесуели, Колумбії, Мексики чи інших держав, часто навіть без повної згоди місцевого уряду. Тож існує ризик ескалації – серйозного дипломатичного конфлікту з Каракасом, Боготою чи Мехіко, якщо операції проти картелів розпочнуться без узгодження

2. Економічне «вичавлювання» Китаю.

У межах цієї доктрини США просувають політику Nearshoring (перенесення виробництва ближче до дому). Проте це супроводжується жорстким тиском на країни Латинської Америки:

- Якщо країна приймає інвестиції від Китаю в критичну інфраструктуру (порти, 5G-мережі), вона автоматично потрапляє під обмеження в торгівлі зі США.
- Вимога розірвати угоди про «Один пояс, один шлях».

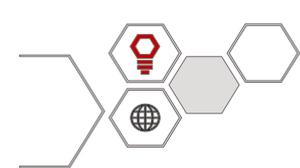
3. Операція «Сталевий кордон».

Доктрина Донро перетворює питання кордону з Мексикою на питання колективної безпеки всієї Західної півкулі. Це включає створення «зон безпеки» на території центральноамериканських країн, де мігранти мають чекати на розгляд своїх справ, не доходячи до кордону США. Мексика є головним фокусом цієї доктрини. Підхід «Донро» кардинально змінює правила гри:

- Військовий аспект: Це кінець епохи, коли боротьба з наркотиками вважалася внутрішньою справою Мексики (Венесуели, Колумбії та ін.). Доктрина передбачає, що якщо мексиканський уряд не може контролювати свої території, США мають право діяти там в односторонньому порядку (завдавати ударів по лабораторіях фентанілу, ліквідувати лідерів картелів).
- Торгівля як важіль: Будь-які поступки в торгівлі (рамки угоди USMCA) тепер напряму прив'язані до успіхів Мексики в зупиненні міграції. «Донро» фактично каже: «Або ви зупиняєте людей на своєму південному кордоні, або ми вводимо 25+% мито на все ваше виробництво».

4. Енергетичний домінант.

США прагнуть створити спільний енергетичний ринок Північної та Південної Америки, щоб стати повністю незалежними від постачань нафти та газу з Близького Сходу чи Росії. Це включає великі інвестиції в нафтові

родовища Гаяни та Венесуели (за умови зміни або лояльності тамтешніх режимів).

5. Відносини з Канадою: «Енергетичний та арктичний тил».

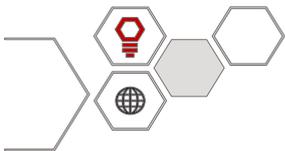
Щодо Канади доктрина має більш «партнерський», але водночас вимогливий характер:

- Арктичний щит: Величезна увага приділяється захисту Арктики від Росії та Китаю. У межах доктрини від Канади вимагають різкого збільшення витрат на оборону та спільну модернізацію системи NORAD. Арктика розглядається як «північні ворота», які мають бути зачинені для ворожих флотів.

- Ресурсна база: Канада розглядається як ключовий постачальник критичних мінералів та енергії. Доктрина передбачає створення замкненого північноамериканського ланцюга постачання, щоб повністю відмовитися від китайських рідкоземельних металів.

6. У контексті «Доктрини Донро» Гренландія є ще однією складовою «арктичного щита» і займає стратегічне становище «непотоплюваного авіаносця» в Північній Атлантиці.

Якщо для класичної доктрини Монро вона була далекою периферією, то для сучасної стратегії – це ключ до контролю над Арктикою. Для Доктрини Донро Гренландія – це північний щит. Якщо Мексика в цій доктрині є джерелом «ризиків» (картелі, міграція), то Гренландія – це стратегічний «актив», який США намагаються назавжди вирвати з-під потенційного впливу євразійських конкурентів. Водночас прем'єр-міністр Данії М. Фредеріксен попередила, що будь-які військові дії США щодо захоплення острова означатимуть кінець альянсу НАТО. Такий розвал, своєю чергою, став би великою підмогою для російських амбіцій щодо повернення колишніх сателітів та володінь у Європі, починаючи з країн Балтії, а також стимулював би неминуче зближення між європейськими країнами та Китаєм.

Отже, чим Гренландія зацікавила США:

- Гренландія має запаси урану, нафти, природного газу та залізної руди й володіє колосальними покладами рідкоземельних металів (зокрема неодим (Nd), празеодим (Pr), диспрозій (Dy) та тербій (Tb), родовища White Mountain (містить анортозит) та Kvanefjeld, поклади в Арктичній зоні тощо), які критично необхідні для оборонної промисловості, виробництва чипів та «зеленої» енергетики.

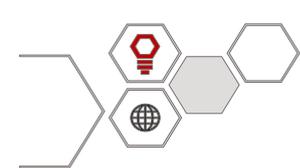
- Мета «Донро»: Повністю витіснити Китай з видобувних проєктів на острові. США пропонують Гренландії та Данії масивні інвестиційні пакети, щоб гарантувати, що ці ресурси потраплять лише до американського промислового ланцюга.

- Військовий контроль (G-I-UK gap). Гренландія є частиною стратегічного рубежу G-I-UK (Гренландія – Ісландія – Велика Британія). Контроль над цією зоною дозволяє США:

- а) стежити за пересуванням російських підводних човнів Північного флоту в Атлантику;

- б) розширити можливості авіабази Туле (Пітуффік; Thule Air Base, Pituffik Airport; IATA: THU, ICAO: BGTL), перетворюючи її на центральний вузол для систем протиракетної оборони та космічного стеження;

- в) адміністрація Трампа вже деякий час готує риторику для кроку щодо анексії Гренландії – звинувачуючи данців у тому, що вони не впоралися з керуванням островом. З огляду на відкриту зневагу цієї адміністрації до європейських союзників по НАТО, спробу анексії з боку США не можна повністю виключати (до того ж, Д. Трампом вже було призначено й спеціального посланця з реалізації цієї мети – губернатора Луїзіани Д. Лендрі). Разом з тим, Білий Дім може запропонувати острівній країні, яка входить до складу Данії на правах автономії, так звану угоду про вільну асоціацію (COFA). На основі такого документа США вже поширили свій

вплив на Мікронезію, Маршаллові Острови й Палау в Тихому океані (COFA дозволяє американським збройним силам вільно діяти у країнах-підписантах; окрім того, угода передбачає «додаткову приманку» у вигляді безмитної торгівлі).

- Запобігання «Китайському полярному шовковому шляху». Пекін неодноразово намагався інвестувати в гренландські аеропорти та видобувні компанії. Доктрина Донро розглядає будь-яку китайську присутність у Гренландії як пряму загрозу національній безпеці США. Принцип простий: жодного китайського centa в арктичній інфраструктурі.

- Питання статусу: Купівля чи «Особливе партнерство»? Хоча ідея Д. Трампа щодо купівлі Гренландії (висловлена ще у 2019 році) викликала обурення, у 2026 році в межах доктрини Донро риторика стала витонченішою, але не менш рішучою:

- а) США не обов'язково прагнуть змінити прапор над островом, але вимагають права вето на будь-які іноземні інвестиції в Гренландію;

- б) США можуть спробувати схилити суспільну думку до оголошення державної незалежності Гренландії (в тому числі й через підкуп громадян), а потім приднатися на правах окремого штату до США чи нав'язати їй неоколоніальний договір;

- в) пропонується створення «Північноатлантичного вільного економічного простору», що фактично прив'язує економіку острова до США сильніше, ніж до Данії чи ЄС.

7. Концепція «Північноамериканської фортеці» (*Fortress North America*) – це ідеологічне ядро доктрини для цього регіону:

- Спільний цифровий простір: витіснення будь-яких китайських технологій (не тільки TikTok чи Huawei, а й обладнання для портів, електромереж тощо) з усього континенту.

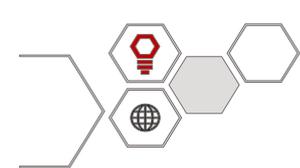
- Торговельна автаркія: максимальне перенесення виробництв з Азії в Мексику, Канаду та США. Це зробило би континент відносно економічно самодостатнім і невразливим до глобальних криз чи морських блокад.

У контексті доктрини Донро Північна Америка (тобто відносини США з Канадою, Мексикою та країнами Центральної Америки) розглядається не просто як сусідство, а як єдиний «захищений периметр». Якщо коротко: концепція передбачає перетворення континенту на закриту фортецю, де США відіграють роль головного штабу.

Якщо раніше Північна Америка сприймалася як зона вільної торгівлі, то в межах доктрини Донро вона перетворюється на єдиний безпековий блок, де суверенітет Канади та Мексики вважається вторинним щодо загальної безпеки «Фортеці». Це викликає неабияке тертя: наприклад, в Оттаві та Мехіко побоюються, що така політика перетворить їх на «молодших партнерів» без права голосу у власній зовнішній політиці.

Багато лідерів Латинської Америки (особливо в Мексиці, Бразилії та Колумбії), а також Канади, Данії й окремих держав ЄС критикують геополітику доктрини Донро, називаючи її «неоімперіалізмом», оскільки вона ігнорує державний суверенітет. З геополітичного спектру США відкидають американський континент більш ніж на сторіччя назад, отримуючи при цьому додатковий бонус у вигляді статусу військової наддержави, що також можна визначити як «хижацький імперіалізм». Отже йдеться також і про залишки міжнародного права, покликаного захистити світ від «закону джунглів», що нав'язується хижацькими державами. Така доктрина водночас прискорює сповзання світу від крихкого миру, в основному заснованого на правилах, до миру конкуруючих сфер впливу, що визначають міць збройних сил та готовність їх застосовувати.

На початку 2026 року доктрина Донро стала символом найрадикальнішої трансформації світового порядку з часів закінчення Другої світової війни. Для

міжнародної системи, заснованої на правилах (Rules-based order), вона означає перехід від права сили до сили права.

Основні наслідки цієї доктрини для світової архітектури безпеки:

1. Криза і демонтаж принципу суверенітету та ООН.

Доктрина Донро фактично ігнорує Статут ООН, зокрема принцип невтручання у внутрішні справи суверенних держав. Після операції Absolute Resolve (січень 2026 року), коли США провели захоплення лідера у Венесуелі без санкції Радбезу ООН, міжнародне співтовариство констатувало:

- США більше не вважають за потрібне отримувати дозвіл ООН для дій у «своїй півкулі».
- Кінетичні претексти: США використовують кримінальні звинувачення (наркотики, тероризм) як законну підставу для військового вторгнення без санкції ООН.
- Пріоритет нацбезпеки над правом: для «Донро» будь-який закон є другорядним, якщо він заважає захисту американських громадян (наприклад, у боротьбі з фентанілом).
- Сигнал іншим гегемонам: Цей підхід розв'язує руки Росії та Китаю. Вони можуть використовувати подібну логіку для виправдання своїх дій щодо сусідів, аргументуючи це «захистом національних інтересів» у своїй сфері впливу.

2. Заміна «Прав» на «Угоди» (Deal-based order).

Мир, заснований на правилах, передбачає, що правила однакові для всіх. «Доктрина Донро» замінює це транзакційною дипломатією:

- Замість лібералізму – реалізм: США більше не намагаються просувати демократію. Якщо диктатор чи автократ у Латинській Америці лояльний до США, не пускає Китай і бореться з міграцією – він стає партнером.

- Принцип «Петро-протекторату»: Експерти зазначають, що США готові гарантувати безпеку режимам в обмін на прямий доступ до їхніх ресурсів (нафти, літію) та відмову від співпраці з Пекіном.

3. Формування «Сфер впливу» (Регіоналізація)

Доктрина Донро офіційно визнає повернення світу до поділу на великі зони впливу. Це – світ, у якому могутні держави та авторитарні лідери можуть робити у своїх найближчих регіонах практично все, що захочуть (і цей світ цілком влаштовує Росію та Китай). Остання стратегія національної безпеки США окреслила як пріоритет саме поділ світу на неформальні сфери впливу, що видається адміністрацією США як шлях до «стратегічної стабільності» з Росією та Китаєм.

- США де-факто кажуть Китаю та Росії: «Ми не ліземо у ваші безпосередні зони (наприклад, Центральну Азію), але ви маєте піти з нашої».

- Це руйнує концепцію глобалізму, де капітал та інтереси могли вільно переміщатися світом. Тепер світ стає «багатополярним», але кожним полюсом керує свій гегемон за власними правилами.

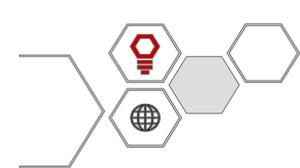
4. Ерозія дипломатичної імунітету та міжнародного права.

- Використання ордерів Міністерства юстиції США як приводу для військових операцій за кордоном (так звані «кінетичні претексти») створює небезпечний прецедент.

- Якщо США можуть викрасти або ліквідувати лідера іншої країни, звинувативши його в «наркотероризмі», то інші країни (наприклад, Китай щодо Тайваню або Росія щодо сусідів) можуть використати таку ж логіку «захисту національних інтересів».

5. Загроза «цивілізаційного стирання» і сигнал про «стратегічну самотність» для Європи.

Нова Стратегія національної безпеки США (грудень 2025) містить безпрецедентно жорстку критику європейських союзників, а це означає:

- ЄС змушений прискорювати створення власної армії та автономної політики, оскільки США зосереджені на своїй півкулі.
- Відмова від ролі стабілізатора: США прямо заявляють, що Європа більше не є пріоритетним театром дій. Від європейців вимагають самостійно нести тягар оборони від Росії та Китаю.
- Загроза «цивілізаційного стирання»: Вашингтон використовує цей термін, щоб критикувати міграційну політику ЄС, погрожуючи переглянути союзницькі зобов'язання, якщо Європа не змінить свій внутрішній курс. Це фактично означає кінець НАТО в тому вигляді, в якому ми його знали.
- Нова Стратегія національної безпеки США (грудень 2025) містить безпрецедентно жорстку критику європейських союзників.
- Підхід Д. Трампа є екзистенційною загрозою не тільки глобальній правовій системі та угодам, таким як Паризька угода щодо клімату, а й Європейському Союзу, найбільшому у світі центру міжнародного законодавства. Щорічно ЄС випускає понад 2000 директив, актів, регламентів та інших правових документів, що регулюють економічне та соціальне життя 27 країн-членів [30]. У світі, де домінує Америка і де верховенство права не має значення, законодавча машина ЄС може швидко перетворитися на старомодний анахронізм. Однак майже через рік після початку другого терміну Д. Трампа європейські лідери та офіційні особи так і не спромоглися провести навіть формального обговорення на стратегічному рівні нового віддалення Америки від своїх раніше близьких союзників. Неактуальність ЄС для нового світового порядку Д. Трампа в обрисах його доктрини Донро очевидна.

б. Україна у призмі транзакційного підходу:

- Пріоритет ресурсів: адміністрація Д. Трампа схильна оцінювати підтримку України не через цінності демократії, а через майбутній контроль над українськими ресурсами та мінімізацію витрат США. Україна має

мінерали та рідкісноземельні елементи, критично важливі для американської промисловості, національної безпеки та технологічної переваги.

- Ризик «Великої угоди» (Grand Bargain): Існує реальна загроза, що США можуть піти на територіальні і політичні поступки Росії в Європі чи в Азії в обмін на повний вихід конкурентів (Москви і Пекіна) з Латинської Америки та Арктики (в Західній півкулі).

7. Гранд-регіоналізація замість глобалізму.

Світ розпадається на ізольовані економічні та безпекові блоки:

- Північноамериканська фортеця: США прагнуть зробити Західну півкулю економічно самодостатньою, закриваючи доступ для китайських інвестицій та технологій.

- Торгівля як зброя: Глобальна безпека тепер залежить від «митної війни». Будь-яка країна, що співпрацює з геополітичними суперниками США, ризикує опинитися під нищівними санкціями.

- Блоки «цивілізацій» розпочинають “битву” за нові ресурси, за штучний розум (кіберпростір) і за космос.

«Доктрина Донро» – це кінець епохи глобального поліцейського і початок епохи регіонального шерифа, який встановлює власні правила на своїй території.

Висновки. Класична реалполітика США за президенства Д. Трампа – це квазібізнес-рішення: визнання того, що завдання американського лідерства – максимізувати безпеку США, економічні важелі та стратегічну гнучкість, мінімізуючи при цьому екзистенційні ризики, а контроль над ресурсами є елементом стратегічної політики Сполучених Штатів. Реалполітика – це перевага, а не симпатія.

Для глобального миру це означає, що світ стає більш передбачуваним у короткостроковій перспективі (США чітко окреслюють межі, за які не можна заходити), але набагато небезпечнішим у довгостроковій. Мир, заснований на

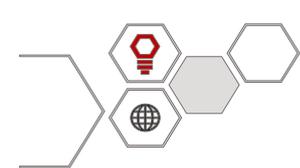
правилах (Rules-based order), замінюється на Мир, заснований на угодах (Deal-based order).

Для глобальної безпеки «Доктрина Донро» (станом на січень 2026 року) означає найглибшу кризу міжнародного права з 1945 року. Вона фактично легітимізує повернення до світу імперських сфер впливу, де безпека будується не на домовленостях, а на силовому домінуванні великих держав. Світовий порядок, побудований навколо сфер впливу великих держав, – це, насправді, рецепт нестабільності та конфліктів.

Ідея про те, що сфери впливу великих держав створюють стабільність, насправді демонстративно і зухвало ігнорує погляди та інтереси малих країн, які вважаються надто незначними, щоб самостійно вирішувати свою долю. Тим часом ці країни мають власну суб'єктність й прагнутимуть до створення власних великих коаліцій, аби бути готовими і спроможними дати відсіч, що збільшуватиме, а не зменшуватиме рівень дестабілізації на планеті.

Разом з тим чи така вже обмежена Західною півкулею доктрина Донро? Проблема для багатьох союзників США полягає в тому, що вони самі є її об'єктом доктрини Донро. Д. Трамп проголосив Канаду 51-м штатом. Населення Гренландії, автономний уряд якої рішуче відкинув прохання Вашингтона, має повне данське, а отже, і європейське громадянство. Доктрина Донро «залишає нас з питанням, чи вважає президент Трамп Європу, Королівство Данія, Гренландію та країни НАТО союзниками та партнерами в галузі безпеки або супротивниками та ворогами», – сказав Є. Кофод, який обіймав посаду міністра закордонних справ Данії під час першого терміну Д. Трампа [36].

Також незрозуміло, чи виключає доктрина Донро втручання за межами Західної півкулі, адже лише наприкінці грудня 2025 р. й у січні 2026 р. США провели військові операції у Сирії (Близький Схід, Азія), Нігерії (Африка) та Венесуелі (Південна Америка), погрожували бомбардуванням Ірану (Азія), водночас здійснюючи політичне втручання в Україні (Європа).

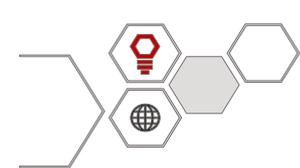
Тож чи відступилися США від світових справ? Навряд чи, Америка відступиться, вона лише взяла вимушений передих у вигляді опортуністичного імперіалізму, аби мати час і можливості для відновлення і нарощування своїх стратегічних запасів сили, витривалості і могутності (йдеться про проблеми з внутрішньою економікою, про рекордний державний борг, про виснажені запаси боєприпасів, які тільки нещодавно почали відновлювати, про необхідність оновлення ядерної тріади тощо).

Крім того національні інтереси і багатопарові стратегії (не оприлюднювані, себто – таємні) національних безпек «великих держав» у сучасному світі ніколи не обмежувалися, не обмежуються й не обмежуватимуться навколишніми теренами (хай навіть й у вимірах субконтинентів, континентів чи земних півкуль), а отже концепція «стратегічної стабільності» через поділ впливів – є категорією геополітичної ілюзії, а така реалполітика – нестійка мінливість затишшя поміж гібридним керованим хаосом.

Глобальна безпека тепер тримається не на договорах, а на особистих домовленостях лідерів великих держав, які зав'язуватимуть і розв'язуватимуть «вузли безпеки». Це робить світ більш волатильним: війна може початися або закінчитися просто через зміну умов чергової «угоди».

Світ перебуває в переломній точці, і Пекін і Москва готові стати головними бенефіціарами удару, завданого самостійно США по своєму ж глобальному авторитету.

Якщо ж такі тенденції збережуться, Європа вже найближчим часом може зіткнутися на своїх кордонах із повністю мілітаризованою автократією, що структурно схожа з Північною Кореєю – і набагато небезпечнішою, а Сполученим Штатам Америки, можливо, доведеться миритися з військовим союзом між Росією та Китаєм. Тож Путіну та Сі потрібно лише розробити стратегію, як скористатися цим історичним моментом та забезпечити незворотність заходу гегемонії США.

Тепер, коли старий порядок стрімголов летить у прірву минулого, що завадить Трампу доєднатися до Путіна та Сі, аби увійти в історію творців нової дійсності, у тому числі ще більше перекроїти карту світу.

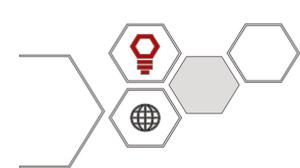
Сучасний світ помер, але в його посмертній позафізичній агонії мусить зродитися нова доба, яка вже виникає з закономірної формули цивілізаційного розвитку і прийдешніх викликів, що постали перед людством.

Усе тісно переплітається не лише у потребі: нових технологічних можливостей, доступних лише окремим глобальним акторам, а й з необхідністю новітньої зміни енергетичних запасів і розширення (перерозподілу) обмеженої географії ресурсних мінералів, оволодіння ними; контролю за розподілом життєдайних потреб людства (прісна питна вода, родючі землі, продовольство тощо); боротьби за мізки (війни за вчених), узурпації контролю над науковими інноваціями та їх поширенням, а також оволодіння інформаційним і кіберпростором (штучним розумом), транснаціональним ринком виробництва і праці тощо між обмеженим числом гравців у закритому клубі ексклюзивних маніпуляторів громадською думкою та планетарною системою безпеки.

Тож гранди мусять прагнути до розширення і набуття вже не надваги і навіть не мегавагової потуги, а спрямованої на домінування у “післязавтра” зетаміцності з похідним прагненням до набуття ронапотужності чи кветазначення з абсолютизацією своєї ролі на планеті й в навколо планетарному космосі.

Отже гросмейстери звужуватимуть свій клуб гравців на світовій шахівниці чи трупі акторів глобального театру і вже намагаються й взагалі змінити гру й стиснути команду до кількох врівноважених обраних планетарної геополітичної секти пантеону земних богів.

За таких умов у зовнішньополітичній площині геостратегічної трансформації простору планетарної безпеки величезна низка держав, включаючи Україну, цілеспрямовано доводяться до втрати своєї суб’єктності

й примусово перетворюються на дрейфуючі об'єкти між глобальними течіями світового геополітичного океану.

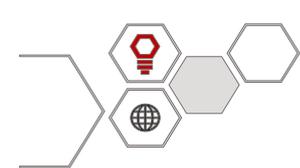
Висловлюючись алегорично, сучасна міжнародна політика змінила свою гральну залу й перемістилася від великої шахівниці до глобального більярдного столу. Відтак гранд-інтелектуалів від політики складних стратегічних шахових комбінацій, що у затамованій тиші, яку зрушували звуки щезнення пішаків, тур, слонів чи ферзів та шурхіт зміни ходів, які грали з фігурами різної, але двокольорової, геополітичної ваги та статусу, змінили гранд-майстри гучного розбиття ударами киями скупчення чи розльоту пронумерованих різнобарвних, але уніфікованих для цього куль, обраних ними для забиття у геополітичну лузу.

Проте головною трагедією світової безпеки стала тенденція не до покарання агресора, а замирювання через задоволення його апетитів, що здатне призвести не лише до перманентного продовження будь-якої проксі-війни чи війни регіональної, а й спровокувати ланцюг війн по усій планеті з переростанням його у глобальне світове бойовище Третьої світової.

Властиво, ця нова світова війна вже триває на десятках фронтів по усій планеті, руйнуючи порядок, що був сформований після 1945 року. Відбувається доконаний тектонічний геополітичний зсув, що змінює фундаментальні основи безпеки. Це не класична війна, але саме тому вона й така небезпечна: вона розмита, багаторівнева, а тому майже не піддається контролю. А це означає, що багатополлярність, яка насувається, є масштабним геостратегічним потрясінням і лише створює марево нової конфігурації новітньої системи глобальної безпеки, якої насправді не існує, яка являє собою ілюзію.

Світ зсудомило і приголомшило й він очманіло шукає нові орієнтири за умов планетарної турбулентності.

Таким чином на зміну нещодавніх двополярному і однополярному світам промайне вихор багатополлярності й в хаосі його дегуманізованої

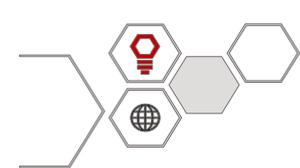
поліцентричності вже видніється привид новітньої доби – імпера-полюсності (impera-центризму) в імперадівідному світі – розподіленого між володарюючими світом.

Проте не кожний хаотичний період закінчується новим порядком. У низці випадків старий порядок має шанси встояти й адаптуватися до нової дійсності і до нових змін, не зруйнувавши достеменно свої головні основи, а натомість більшою чи меншою мірою відкорегувавши певні правила і засади, й тим самим зберегти свої визначальні/фундаментальні ментальні засади. Утім, навіть не завдавши руйнівного внутрішнього і зовнішнього удару старому ладу, хаос однак використовується акторами в сучасному світі як головний засіб для встановлення нового порядку та просування нових цінностей.

Відтак менш вагові гравці, які були вичавлені поза межі столу суб'єктності чи й взагалі не допущені до гральної зали, аби не перетворитися на дрейфуючі квазісуверенні об'єкти або ж на геобільярдні кулі для розіграшу геополітичних партій, муситимуть входити в нові альянси, аби уникнути власної невагомості та спробувати не допустити дисбалансу не лише військових, а й природничо-ресурсних, енергетично-кліматичних, торговельно-виробничих, науково-технічних та політико-дипломатичних сил тощо. Адже, якщо ви не за столом – то цілком вірогідно можете опинитися в меню тих, хто при ньому.

Проте й ці альянси мають бути спроможними здійснити квантовий стрибок у своєму оформленні і поступу, аби здобути гідний поваги, достойний світ (дігнуцентричний/дігнусполярний світ) й не бути розчавленими і поглинутими майбуттям.

Й від цього поступу й залежатиме дилема майбуття: імпера-полярність світу чи dignus-полярність світу (imperacentric world vs dignuscentric world). Новий світовий порядок може запанувати не лише як результат руйнівної війни чи тріумфу тотального хаосу, а й як наслідок постконфліктного

компромісу чи погодження позицій і поступок у приборканні керованого хаосу з метою недопущення світової руїни [4, С. 415–416; 5].

Один із шляхів підготовки до хаосу – створення ситуації, в якій «державажертва» («цивілізація-жертва») починає грати на «чужому» полі за чужими правилами. Водночас рішуча протидія щодо розпалювачів «конфлікту», без чого «хаос» не вибухне руйнівним ефектом та твердість акторів щодо неприйняття ультиматуму «компромісу» цілком здатні зберегти оновлене і сталіше status quo.

У цих тектонічних зламах сьогодення й в новітній боротьбі, що розгорілася на земній кулі, й загартовуються нові мечі та орала майбутнього світового порядку і вже починає формуватися багатовимірною матриця нової ери історії людства.

Список використаних джерел:

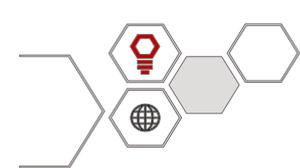
1. Гай-Нижник П. (2025). Два ультиматуми володимира путіна НАТО як основні фази оголошення (2007 р.) та ескалації (2021 р.) нової холодної війни рф супроти Заходу. *Україна дипломатична*, XXVI. 102–117.

2. Гай-Нижник, П. П. (2017). *Росія проти України (1990–2016 рр.): від політики шантажу і примусу до війни на поглинання та спроби знищення*. Київ: „МП Леся”. 332 с.

3. Гай-Нижник П. П. (2022). Світ на переломі та Україна: глобальні виклики і національна безпека. *Гілея*, 169–170 (2–4). 113–122.

4. Гай-Нижник П. (2025). *Сенсові ідеологи В. Путіна: нарративи ціннісних маніпуляцій та casus belli геополітики і геостратегії РФ*. Київ: Саміт-книга. 440 с.

5. Гай-Нижник П. П. (2025). Старі ідеологи нової команди Трампа: геополітичний ґрунт проросійських маґа-нарративів. *Український політико-правовий дискурс*, 17. <https://ppdnz.com.ua/index.php/home/article/view/468/366>

6. *America's Strategic Posture* (2023a, October). United States Institute of Peace. <https://www.usip.org/strategic-posture-commission/view-the-report>

7. *America's Strategic Posture: The Final Report of the Congressional Commission on the Strategic Posture of the United States* (2023b, October). Institute for Defense Analyses. <https://www.ida.org/-/media/feature/publications/a/am/americas-strategic-posture/strategic-posture-commission-report.ashx>

8. Cai, S. & Schwartz, F. & Burns, D. & Bazail-Eimil, E. (2026, January 03). *The hawks are winning*. Politico. <https://www.politico.com/news/2026/01/03/venezuela-white-house-hawks-00709880>

9. Cass, O. (2025, April 12). *Europe must choose between America and China*. The Financial Times. <https://www.ft.com/content/70294411-3738-45cd-b582-c60c238593d1>

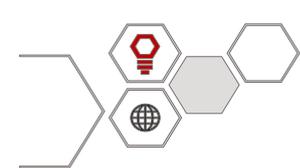
10. Champion, M. (2025, December 9). *Why Russia Loves the US National Security Strategy*. Bloomberg. <https://www.bloomberg.com/opinion/articles/2025-12-09/us-national-security-strategy-why-russia-loves-the-anti-eu-plan?srnd=homepage-europe>

11. *Christopher Landau* (2025, December 06). X.com. <https://x.com/DeputySecState/status/1997273185507525058>

12. Dalrymple, T. (2015, September 16). *The Sermons of Joseph Butler*. The Skeptical Doctor. <https://www.skepticaldoctor.com/2015/09/16/the-sermons-of-joseph-butler/>

13. *Discours du Président de la République Emmanuel Macron à la conférence des ambassadeurs et des ambassadrices de 2019* (2019, Août 27). Élysée. <https://www.youtube.com/watch?v=QOFCvf1AGvE>

14. Doyle, K. & Allen, J. (2026, January 8). *Trump's MAGA base backs his handling of Venezuela and Maduro capture, allies say*. NBC News.

<https://www.nbcnews.com/politics/donald-trump/trumps-maga-base-backs-handling-venezuela-maduro-capture-allies-say-rcna252435>

15. *Donald Trump's bleak, incoherent foreign-policy strategy* (2025, December 5). The Economist. <https://www.economist.com/united-states/2025/12/05/donald-trumps-bleak-incoherent-foreign-policy-strategy>

16. *Full transcript: POLITICO's interview with President Donald Trump* (2025, December 09). Politico. <https://www.politico.com/news/2025/12/09/donald-trump-full-interview-transcript-00681693>

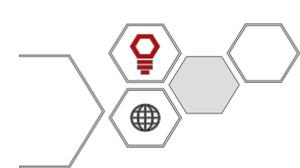
17. Ganesh, J. (2025, December 6). *Maga's strange rage against Europe*. *The Financial Times*. <https://www.ft.com/content/ccbe643d-bbdf-4bc2-9635-9f7690405ec4>

18. Henley, J. (2025, December 5). *'Cultivate resistance': policy paper lays bare Trump support for Europe's far right*. The Guardian. <https://www.theguardian.com/us-news/2025/dec/05/civilisational-erasure-us-strategy-document-appears-to-echo-far-right-conspiracy-theories-about-europe>

19. Hudson, J. & Taylor, A. (2026, January 04). *Rubio takes on most challenging role yet: Viceroy of Venezuela*. The Washington Post. <https://www.washingtonpost.com/national-security/2026/01/04/rubio-venezuela-maduro/>

20. Ignatius, D. (2025, December 10). *The outlines of a sustainable Ukraine peace deal inch into view*. The Washington Post. <https://www.washingtonpost.com/opinions/2025/12/09/ukraine-russia-peace-deal-trump-negotiations/>

21. *La stratégie de sécurité nationale américaine prend les Européens pour cible et ménage les adversaires des Etats-Unis* (2025, Décembre 08). Le Monde. https://www.lemonde.fr/international/article/2025/12/06/la-strategie-de-securite-nationale-americaine-prend-les-europeens-pour-cible-et-menage-ses-adversaires_6656210_3210.html

22. McLeary, P. (2025, December 6). *Hegseth declares end of US 'utopian idealism' with new military strategy*. Politico. <https://www.politico.com/news/2025/12/06/hegseth-reagan-forum-defense-strategy-00679736>

23. Michaels, D. & Luhnnow, D. & Colchester, M. (2025, December 5). *U.S. Flips History by Casting Europe – Not Russia – as Villain in New Security Policy*. The Wall Street Journal. https://www.wsj.com/world/europe/u-s-flips-history-by-casting-europenot-russiaas-villain-in-new-security-policy-cbb138fa?mod=world_lead_story

24. Mohan, C. R. (2025, December 08). *What the 2025 National Security Strategy Means for Asia*. Foreign Policy. <https://foreignpolicy.com/2025/12/08/2025-us-national-security-strategy-trump-asia-china-taiwan/>

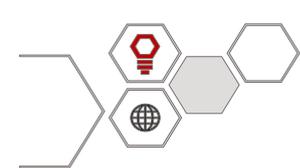
25. *National Security Strategy of the United States of America* (2025, November). The White House. <https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2025/12/2025-National-Security-Strategy.pdf>

26. Oprysko, C. (2025, December 24). *How the far right stole Christmas*. Politico. <https://www.politico.com/news/2025/12/24/retailers-turn-to-k-street-to-save-christmas-00706482>

27. Parkinson, J. & Faucon, B. & Hinshaw, D. (2025, December 10). *U.S. Blueprint to Rewire Economies of Russia, Ukraine Sets Off Clash With Europe*. The Wall Street Journal. https://www.wsj.com/world/europe/u-s-blueprint-to-rewire-economies-of-russia-ukraine-sets-off-clash-with-europe-72484515?mod=WTRN_pos1

28. Rachman, G. (2025, December 8). *Trump's America and a clash of civilisations with Europe*. The Financial Times. <https://www.ft.com/content/953635f0-4b87-41a4-a087-e8b1d71470b6>

29. *Remarks by President Biden on the End of the War in Afghanistan* (2021, August 31). The White House. <https://bidenwhitehouse.archives.gov/briefing->

room/speeches-remarks/2021/08/31/remarks-by-president-biden-on-the-end-of-the-war-in-afghanistan

30. Ross, T. (2026, January 9). *'I don't need international law': Trump's Wild West doctrine freezes European brains*. Politico. <https://www.politico.eu/article/europe-trump-relationship/>

31. Sanger, D. E. & Pager, T. & Rogers, K. & Kanno-Youngs, Z. (2026, January 8). *Trump Lays Out a Vision of Power Restrained Only by 'My Own Morality'*. The New York Times. <https://www.nytimes.com/2026/01/08/us/politics/trump-interview-power-morality.html>

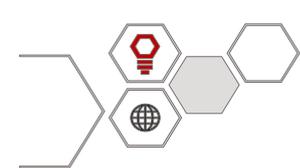
32. *Secretary of State Marco Rubio says U.S. capture of Maduro is not a war against Venezuela* (2026, January 04). NBS News. <https://www.nbcnews.com/politics/trump-administration/secretary-state-marco-rubio-us-capture-maduro-war-venezuela-elections-rcna252111>

33. Serrao, M.-F. (2026, 11. Januar). *Nicht Trump zerstört den Westen – wir tun es selbst!* Bild. <https://www.bild.de/politik/ausland-und-internationales/eine-analyse-von-axel-springer-global-reporter-marc-felix-serrao-nicht-trump-zerstoert-den-westen-wir-tun-es-selbst-69636e1fb16a742ad15ee071>

34. *Stratégie de sécurité américaine: l'Europe ne peut accepter une "menace d'interférence"* (2025, Décembre 08). TV5monde. <https://information.tv5monde.com/international/strategie-de-securite-americaine-leurope-ne-peut-accepter-une-menace-dinterference-2800525>

35. Toosi, N. (2025, May 12). *Trump reveals what he wants for the world*. Politico. <https://www.politico.com/news/2025/12/05/trump-reveals-national-security-strategy-western-hemisphere-europe-00678265>

36. Trofimov, J. (2026, January 07). *Trump's Plan to Run the Hemisphere Scares Friends and Puzzles Foes*. The Wall Street Journal. <https://www.wsj.com/world/trumps-plan-to-run-the-hemisphere-scares-friends-and-puzzles-foes-819a1841>

37. Wexler, A. (2026, January 11). *South Africa Risks Angering Trump by Hosting Navies of Iran, Russia, China*. The Wall Street Journal. <https://www.wsj.com/world/africa/south-africa-risks-angering-trump-by-hosting-navies-of-iran-russia-china-f55067a4?mod=Searchresults&pos=4&page=1>

38. Will, G. F. (2026, January 04). *Trump goes monster-hunting, untainted by a whiff of legality*. The Washington Post. <https://www.washingtonpost.com/opinions/2026/01/03/trump-maduro-venezuela-military/>